

Verksamhetsberättelse Studieförbundet Bilda Mitt **2018**

Innehåll

Regionstyrelsens ordförande	3
Bildas uppdrag	4
Uppfyllelse av mål och syfte	6
Kommuner	8-47
Profilområden	48
Mellanöstern	49
Ledarutveckling	50
Stödfunktioner	51
Regionfakta	53
Personalgalleri	54
Medlemsorganisationer	58
Verksamhetsstatistik	60
Årsredovisning 2018	69
Revisionsberättelse	81

Bildaåret 2018

Verksamhetsberättelse för Studieförbundet Bilda Mitt

Redaktör/grafisk form: Ulrika Vedholm

Omslag: Pixabay grafixart_photo

Tryck: Söderhamns kommuntryckeri, Söderhamn, 2019

Bilda med god jordmån

TACK! Först vill jag börja med att rikta ett djupt och innerligt tack, från hela styrelsen, till alla medarbetare i Studieförbundet Bilda Mitt för det fantastiska arbete ni gör. Varje arbetsdag. Hela året om. Vi märker, och ni vet också själva att ni alla bidrar med mycket mer än bara de "faktiska arbetsuppgifterna".

Ni står för kreativitet, mod, uthållighet, energi och lust att genuint vilja andra människor väl. Jag tänker även på ord som fred och kärlek. Det är fantastiskt att få finnas med och verka i detta sammanhang. Vi skapar rum, tid och resurser för att allt som sker i Bilda Mitts verksamhet tar plats i samhället. Stort tack för 2018! Vi är glada att få fortsätta under hela 2019 och vidare framåt tillsammans med er!

Folkbildning fascinerar mig. Tänk att den moderna folkbildningens historia börjar redan på 1800-talet i Sverige. De första folkhögskolorna bildades redan 1868, medan de första studieförbunden kom till i början av 1900-talet. Folkbildningen blev tidigt en tydlig del av en

demokratiseringsprocess. Olika folk-rörelser och politiska strömningar bildade allt eftersom sitt eget studieförbund.

Att bilda ett studieförbund tänker jag kan ses som att en rörelse haft tillgång till resurser och en känsla av mandat att ta plats i samhället. Vilka andra rörelser idag kommer vi om 100 år kunna konstatera att de tog plats och skapade sig en plattform för bildning?

Behöver en viss kulturyttring "rätt studieförbund = sin egen rörelse" eller behöver den "ett studieförbund med god jordmån att växa i, som den bästa möjliggöraren"? Det är lätt att konstatera att Bilda är just det senare. Ett studieförbund med god jordmån för människor att växa i och en mycket bra möjliggörare.

Tack för förtroendet att få bidra till att vi i Bilda Mitt blir en mycket bra möjliggörare för att individer ska känna att de har resurser och mandat att ta plats i samhället. Varje arbetsdag och varje styrelsemöte jobbar vi för att alla ska kunna leva väl och må bra tillsammans här på jorden.

Sofia Sahlin
Regionstyrelsens ordförande
Studieförbundet Bilda Mitt.

Bildas uppdrag

Studieförbundet Bilda

Bilda är ett studieförbund som skapar studiecirklar, kurser och evenemang tillsammans med organisationer, församlingar, föreningar och fria grupper. Med stöd och inspiration från oss får människor med olika bakgrund möjlighet att mötas, skapa fritt och utvecklas. Medskapande, delaktighet och livstolkning är centralt i vår bildnings- och kulturverksamhet. Bilda har sina rötter i flera idétraditioner. Här möts svenska folkrörelser, tusenåriga kyrkliga traditioner, kulturer med rötter i olika delar av världen och fritt skapande inom musik, film, dans, hantverk bland mycket annat.

Vår vision

Bildas vision är: Tillsammans bildar vi för livet.

Det är i mötet med andra, som vi lär av varandra. Vi vill göra möten mellan människor möjliga, och sprida den möjligheten till fler.

Vår verksamhetsidé

Bilda är ett studieförbund som skapar frizoner där olika perspektiv möts och där samspelet frigör människors engagemang. Medskapande, delaktighet och livstolkning är centralt i vår bildnings- och kulturverksamhet. Vår utgångspunkt är människors egna drivkrafter.

Bildas uppdrag

Studieförbundet Bildas uppdrag är att verka inom folkbildningen. Vi är ett av Sveriges tio studieförbund som alla får anslag från stat, landsting och kommuner för att bedriva fritt och frivilligt folkbildningsarbete öppet för alla. Genom studiecirklar och olika arrangemang bidrar vi, tillsammans med de andra studieförbunden, till en demokratisk kultur där deltagarna gemensamt är med och formar innehållet utifrån sina egna erfarenheter och frågor.

Den övergripande idén för Bildas verksamhet är att ge människor redskap för livet, med övertygelsen att det är i mötet med andra som människor växer. Verksamheten vilar på kristen livsåskådning, där varje människa har ett okränkbart värde vilket ger ett förhållningssätt som genomsyrar all verksamhet.

Bilda vill ge människor möjlighet till större inflytande över såväl sina egna liv som över samhällsutvecklingen. Därför ordnar vi mötesplatser och forum för lärande, fördjupning och reflektion.

Bildas organisation

Studieförbundet Bilda bildades 1947 och har sina rötter i de svenska folkrörelserna. Vi är en ideell, partipolitiskt obunden organisation med cirka 14 000 aktiva ledare och folkbildningsverksamhet i hela landet, organiserade i sex regioner. Vi har ett förbundskansli i Stockholm och ett studiecenter i Jerusalem. Våra medlemsorganisationer finns främst inom frikyrkorna, ortodoxa kyrkorna och katolska kyrkan. Våra samverkanspartner verkar inom kultur, kyrka och samhälle.

Verksamheten utgår från de tre profilområdena kyrka, kultur och samhälle. I själva verket är verksamheten ofta överlappande, inte minst eftersom det sker mycket samhälls- och kulturarbete i samverkan med medlemsorganisationer och samverkanspartner inom de tre kyrkofamiljerna. Det är också en av Bildas viktiga uppgifter, att vara en brygga mellan kyrka och samhälle där kulturen har ett viktigt egenvärde.

**Medskapande,
delaktighet och
livstolkning är
centralt i vår
bildnings- och
kulturverksamhet.
Vår utgångspunkt
är människors
egna drivkrafter.**

Uppfyllelse av mål och syfte

HAR VI NÅTT SYFTE OCH MÅL MED FOLKBILDNINGEN I VÅR BILDAREGION?

I §2 i Bildas stadgar hittar vi ändamålsparagrafen, det som man ibland kallar ”meningen med föreningen”.

§ 2 Syfte och uppdrag

Studieförbundet Bilda ska med kristen livsåskådning som grund bedriva folkbildningsarbete som

- svarar mot behov i kyrka och samhälle
- värnar individens integritet
- främjar människans förmåga
 - till självständigt ställningstagande
 - till skapande verksamhet
 - till samarbete och gemenskap
- stimulerar till ett ansvarigt engagemang i samhälls- och kulturliv.

I bildningsarbetet betraktas studieförbundets och medlemsorganisationernas respektive identitet och uppdrag som gemensamma tillgångar.

Statens mål för folkbildningen är:

Folkbildningen ska ge alla möjlighet att tillsammans med andra öka sin kunskap och bildning för personlig utveckling och delaktighet i samhället.

Statens fyra syften med folkbildningen är:

1. Stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin.
2. Bidra till att göra det möjligt för en ökad mångfald människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen.
3. Bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja utbildnings- och bildningsnivån i samhället.
4. Bidra till att bredda intresset för och delaktigheten i kulturlivet.

Vi vill veta

Det som skrivits ovan är hela utgångspunkten för vår existens som folkbildare, studieförbund och Bilda Mitt. Hur har vi lyckats? Hur kan vi veta om vi lyckats? Som en del i Bildas nationella kvalitetsarbete ingår det

att ringa runt och intervjua ledare och deltagare i vår verksamhet. 2018 gjorde vi drygt 120 intervjuer. Vid en genomläsning av dessa intervjuer så kan vi notera att de allra flesta är mycket nöjda. Många anger att man lärt sig nya saker och inte minst att man har nytta av dem i sitt engagemang för sin förening och i sitt liv. Demokratin i grupperna verkar i de flesta fall vara god. Man anger att man får vara med och påverka vad som ska studeras och på vilket sätt samt vilket mål man ska ha.

Över 90% av våra ledare är utbildade och validerade i folkbildningens grunder.

Över hälften av vår verksamhet är inom kulturområdet. Där anger de vi intervjuat bland annat att de fått möjligheter att förkovra sig i sin kulturyttring samt möjligheter att presentera den för publik. Här följer några citat från intervjuerna:

Jag lärde mig bland annat att alla människor är olika.

Det var en utmaning för mig att ta en roll som ledare, men utvecklades enormt genom att få ihop gruppen och göra konserter tillsammans.

Vi vill särskilt tacka Bilda för möjligheten att delta i Dandanat.

Vårt arbete främst med ortodoxa och katolska kyrkor samt integrationsarbete har gjort att vi numer har en ganska stor andel människor med utländsk härkomst i vår verksamhet. Även i denna grupp hör vi många röster som uppskattar att man fått möjlighet att lära sig mer om sin tradition och tro men också om det svenska samhället.

I intervjuerna kommer det också fram att en del stöd som man fått har varit viktigt som en förutsättning för

kunskapssökandet och bildningen. Till exempel förekommer det rätt många kommentarer om att pedagogiska upplägg, administration, studiematerial, utrustning, lokaler och ledarutveckling positivt bidragit till verksamheten. Här följer några citat från intervjuerna:

Vi har haft bra läromedel och tillgång till bra material.

Grymt bra service med utlåning av PA vid konserter.

Jättenöjd med stödet från Bilda.

I de drygt 120 intervjuer vi gjort med ledare och deltagare har också våra konsulenter fått göra en bedömning om huruvida verksamheten uppfyller ett eller flera av statens fyra syften med folkbildningen. I de allra flesta fall så uppfylls ett eller flera av syftena. Det är självklart inte enkelt att göra denna bedömning men utifrån den intervju man gjort så får man nog ändå säga att det är en metod god som någon.

Vi är intresserade

Förutom intervjuerna som nämns ovan så har våra konsulenter kontinuerlig kontakt med våra ledare inom alla våra profilområden. Några exempel från 2018 är inom vårt folkbildningsarbete tillsammans våra tre kyrkofamiljer, våra folkmusik- och rockgrupper och folkhälsogrupper. Där kontaktade man de flesta ledarna och frågade om hur det fungerade i grupperna, hur det var att vara ledare, om gruppen lärt sig något samt om Bilda har gjort någon positiv skillnad. Gensvaret var överväldigande positivt från de allra flesta ledarna. En sak som kom fram hos många ledare var att de blev mycket glada för att någon var intresserad av deras verksamhet och hur den skulle kunna utvecklas. Då långt över 90 av våra ledare jobbar ideellt så uppskattar man att vi håller kontakten med dom och är nyfiken på just deras verksamhet, detta stärker dem i sitt ledarskap

och folkbildningsarbete. Sammantaget kan vi notera att vi i stort verkligen uppfyller Bildas ändamålsparagraf och statens mål och fyra syften med folkbildningen. Som beskrivet ovan så har vi våra kvalitetsintervjuer (drygt 120) samt kontakterna med våra ledare som bästa grund för det påståendet.

Vi blir bättre

Finns det då något som kan bli bättre? Självklart finns det förbättringsområden. Fortfarande finns det vissa som har för liten kännedom om Bilda och vad vi kan bidra med. Här behöver vi än mer stärka upp kontakten med ledare och grupper. Kännedomen om Bildas ändamålsparagraf och statens mål och fyra syften hos ledare och grupper kan bli större. Här följer några citat från intervjuerna som visar på att vi kan bli ännu bättre:

Upplevde det som krångligt efter att de sökt TIA-medel. Svårighet med rapportering och liknande.

Önskar större samverkan mellan studieförbunden på orten. Gemensamma insatser i kommunikationen med Migrationsverket och liknande.

Längre fram i denna verksamhetsberättelse kan du ta del av statistik, ekonomi, artiklar från verksamheten och mycket mer. Mycket nytta och nöje i din läsning!

John Staffas
Regionchef

Sommarlov på skatecamp

Avestas skatepark fick för första gången besök av åtta hungriga skateboardåkare i åldrarna 10-19 år. Tillsammans med ledaren Niklas Person blev det ett skatecamp med tre fina skatedagar i mitten av juli. Förutom ledarens instruktioner delade även deltagarna själva med sig av kunskaper mellan varandra.

– Det jag gillar mest med skatecampet är att både tjejer och killar skejtar på samma villkor, säger Niklas Person. Det finns inte ens på kartan att någon skulle ha mer fördel på något vis.

Bilda har genom ett fint samarbete med Niklas Person arrangerat campet tillsammans.

– Ideella krafter och driftiga ungdomar, då löser man allt, säger Emil Lantz på Bilda. Det är så bra när man ser att folkbildningen funkar perfekt för såna här arrangemang. Att man sen är ute under vacker sommarhimmel, gör ju inte saken sämre, säger Emil och skrattar lite.

Skatecampen kommer att fortsätta nästkommande år och planer finns också om att arrangera camps i Falun och Leksand under 2019, orter som också har bra skateparker som passar för ändamålet.

– Vi fick även spons från punkbanden No Fun At All och The Hives med bland annat olika kläder och stickers. Det var ju såklart otroligt fett att få dela med kidsen, säger Niklas.

URVAL AV VERKSAMHET AVESTA

- Rockskola
- Körsång
- Musik på scen
- Scouting
- Digital delaktighet
- Matlagning

Ungdomar blåser grönt

Under Avestafestivalen som arrangeras i juni varje år finns utmaningen Blås grönt som går ut på att ungdomar ska hålla sig nyktra under festivalen. Ungdomar tävlar i kategorierna Klasskampen eller Individuellt blås.

– Varje år får ungdomarna i Avesta Kommun, chansen att åka ner till stan under Karnevalshelgen för att tillsammans med sina klasser, försöka att blåsa grönt. Dvs att alla ska vara nyktra under kvällen. Detta har växt och blivit väldigt populärt, med 850 ungdomar som i år blåste grönt. Grymt, säger Emil Lantz på Bilda.

2018 gick Studieförbundet Bilda Mitt in med ett specialpris för utmaningen och stöttade Blås grönt genom att bjuda på en stor fest för den skolan med högst procent nyktra. 2018 vann Johan-Olovs skola i Horn-dal. Själva priset var att vi på Bilda, tillsammans med Avesta Kommun bjöd på skolfest i december. Då med DJ och liveband, och dans ända in till småtimmarna.

– För mig som konsulent, så är detta precis sånt som jag vill stödja i min tjänst. Kan jag sen göra så kidsen får en grym kväll, så blir jag helnöjd. Hoppas vi kan fortsätta att göra detta framöver, då även i andra städer, berättar Emil Lantz på Bilda.

Foto: Rullande inspiration

Berg

2	STUDIECIRKLAR+ANNAN FOLKB. VERKSAMHET
20	DELTAGARE
13	KULTURARRANGEMANG
572	PUBLIK

Kultur på gatan uppträder på Ljungdalens bygdegård. Foto: Göran Backlund.

Världens bästa sommarjobb!

Sommaren 2016 arrangerades projektet Kultur på gatan för första gången. Då omfattades projektet enbart av Bollnäs kommun. Under sommaren 2018 fanns Kultur på gatan i tio kommuner och skapade sommarjobb för över 55 unga kulturutövare. Det handlade om underhållning i olika former så som cirkus, musik, dans, teater och trolleri.

– Det som känns så fint med Kultur på gatan är att kunna erbjuda unga kulturutövare en första kontakt med yrkeslivet. Att se, lyfta och stärka dem i sin självbild och få dem att växa som människor. Och att de får komma till insikt om att det här som jag kan, det är värt nåt! Man kan ju till och med jobba med det här!, berättar Emil Westberg, projektledare för Kultur på gatan, Bilda.

2018 var första året för Kultur på gatan i Berg och sammanlagt fick 6 ungdomar chansen att visa upp sina talanger på gator och torg i kommunen. Bland annat blev det underhållning utanför Tempo i Rätan, 26 och 27 juni och på Mötesplats Oviken den 28 juni.

– Den längsta trippen för ungdomarna gick till Ljungdalens bygdegård den 5 juli, berättar Göran Backlund,

Kultur på gatan uppträder. Foto: Göran Backlund.

Musikcafé med sångare

Oviken ligger i de norra delarna av Bergs kommun och består av över 50 byar. Den 24 november arrangerade några kyrkor belägna längs med väg 321 ett musikcafé på Mötesplats Oviken. Lockåssångarna med Anders Silfverdahl, Egon Tirén och Carin Jönsson i spetsen spelade och sjöng för och tillsammans med de ca 40 besökarna. Det blev ett uppskattat arrangemang för både de medverkande och besökarna.

Bollnäs

201	STUDIECIRKLAR+ANNAN FOLKB. VERKSAMHET
1 907	DELTAGARE
131	KULTURARRANGEMANG
7 761	PUBLIK

Fiolkurser för vuxna

Bilda jobbar aktivt för att främja folkmusiken och dansen i Sverige. Vi vill ge alla chansen att delta i ett blomstrande folkmusikliv. Tillsammans med spelmän, vissångare och dansare vill vi hjälpa dig att utvecklas – både som människa, dansare och musikanter. Fiol är ett populärt instrument som många visar intresse för. Under snart tio år har vi erbjudit möjligheter för vuxna att spela fiol i Bollnäs, från nybörjarnivå till lite mer avancerade fortsättningskurser.

– En del av deltagarna har fortsatt i grupperna i flera år, andra använder det som en språngbräda för att sedan fortsätta spelandet i till exempel Bollnäsbygdens spelmanslag, berättar Staffan Jonsson, kulturutvecklare på Bilda.

Under 2018 har fiolspelaren Jonas Klasson träffat sina 15 elever en vardagkväll i veckan i Kulturkvarterets lokaler och finslipat teknik och låtspel.

Körglädje, tonglädje och ordglädje

Equumeniakyrkans Körförbund bjöd den 14-15 april till en Körhelg i Bollnäs med "Tomas Epistlar". Missionskyrkan fylldes med ett 70-tal körsångare från hela Sverige men de flesta deltagarna kom från Mellansverige.

Tomas Boströms "episteltexter" har fått ny klang med musikalisk inramning av inspirerande musiker som Carin Åkesson, Sven och Johanna Fridolfsson, Martin Åsander och Anna Cederberg Orreteg m fl.

– Vi övade, vi sjöng, och vi bläddrade i noter hela lördagen med körledare som hade "ett stort leende" i sina ansikten. Det var Marie Rindborg, Kersti Esselwall-Smårs, Carin Åkesson, Kristina Åkesson och Carl-Gustav Huld, berättar Annasara Svanteson, kördeltagare under helgen.

Tomas Boström var med under hela helgen. Han gick omkring, kommenterade, uppmuntrade och sjöng.

Hela kören stämmer upp i ljuva toner under Körhelgen i Bollnäs. Foto: Annasara Svanteson

Bandet Morgana Lefay står på scen under Karlslundsfestivalen i slutet av juni. Foto: Tomas Skyllberg

– Några av deltagarna berättade för mig att de fått med sig inspiration hem efter körhelgen. Det som uppskattades mest var sångglädjen och gemenskapen, att få sjunga i en stor kör, som det blev under denna helg, säger Annasara.

Lokala band lyfts på festival

I dag bidrar studieförbundens tiotusentals musikcirk-
lar, replokaler och eldsjälar till att skapa nya stjär-
nor på musikhimlen. Region Bilda Mitt har en lång
tradition av att främja och stötta lokal populärmusik,
bland annat genom en god relation till våra band och
arrangörer.

För att främja den lokala musikscenen och möjliggöra
speltillfällen för våra lokala akter så var Bilda för fjärde
året med och arrangerade Karlslundsfestivalen i Boll-
näs i slutet av juni.

– Det är viktigt att vi lyfter och visar upp alla grym-
ma lokala musiker som Bollnäs och Söderhamn har.

I vissa fall bidrar detta också till bandens egna musika-
liska utveckling, säger Jonas Jonsson, kulturutvecklare
på Bilda i Söderhamn.

Festivalen som arrangerades på Långnässparken hade
headlines som Morgana Lefay och Dia Psalma men
även lokala akter som Söderhamnsbandet Hata Som
Lejon och Bollnäsbandet Doka fanns i festivalens
lineup.

– De lokala banden har en stor betydelse för festivalen,
det är både festivalens bokare Andree Lundh och jag
rörande överens om, säger Jonas.

URVAL AV VERKSAMHET BOLLNÄS

- Rock och pop
- Religionskunskap
- Teater och dramatik
- Körsång
- Folkmusik
- Dans
- Samhällskunskap/demokrati

Borlänge

160 STUDIECIRKLAR+ANNAN FOLKB. VERKSAMHET
1 071 DELTAGARE
141 KULTURARRANGEMANG
13 499 PUBLIK

Under lördagskvällar hålls bråken borta med pannkakor. Foto: Pixabay

Pannkakor gör stan tryggare

Sena lördagar kan man känna doften av nygräddade pannkakor i centrala Borlänge. Det är Pannkakskyrkan, från Frälsningsarmén i Borlänge, som är ute med sin lilla vagn. Genom sin närvaro så hoppas de att våld och bråk ska minska i centrum.

– Ja, tanken är att vi kör varannan vecka med vagnen på stan. Ibland har vi inte bemanning och då blir det inte alltid av. Men förra helgen hade vi tre nya personer med, det var skoj, säger Samuel Johansson på Frälsningsarmén.

Att bara finnas till kan låta som något oviktigt men i en tid där många faktiskt saknar just tid så är det en stor gåva att ge av sin egen tid. Pannkakskyrkan hör till den nationella organisationen Reach och den lilla baristavagnen som rullas runt är Faritrade-certifierad. Om kvällarna samlas många runt vagnen, de flesta vill bara prata, möta en medmänniska eller bara få i sig en god pannkaka för att stilla sin nattliga hunger.

– Vi kan erbjuda en lugn och varm miljö som uppskattas av de som behöver en paus eller värma sig en stund. Det är positiv stämning och vi får möjlighet att prata med troende och icke troende från många olika kulturer. Intressanta samtal!, säger Samuel.

Studieförbundens dag på Sveatorget

En vacker höstdag i september arrangerades studieförbundens dag i Borlänge. Några förbund bjöd på workshops i Biblioteket och Bilda stod för underhållningen på scenen.

– Vi satte band, artister och dansare på scenen och tillsammans med de andra studieförbunden fixade vi med backline, tekniker och scenvärdar, säger Emil Lantz, verksamhetsutvecklare på Bilda.

Temat för dagen var hållbarhet och Bilda medverkade även i en modevisning i samarbete med Erikshjälpen och Hagagymnasiet. Borlänge Energi var på plats och så även Pannkakskyrkan som bjöd på pannkaka och kaffe. Dagen återkommer varje år och det har blivit en självklarhet att studieförbunden då arbetar tillsammans, sida vid sida.

– Eldsjälar som ställer upp för att hjälpa till är helt ovärderliga för oss! Sen är det så kul att jobba tillsammans med andra förbund vid planering och upplägg, säger Emil.

För Emil, ligger fokus på att samarbetet fungerar bra och att tyngdpunkten ligger på en jämställd scen, där alla, oavsett kön, färg eller annan tillhörighet får sammas om rampljuset, utan att konkurrera med varandra

– Om vi hjälps åt på detta vis, så kommer vi också framåt, säger Emil Lantz.

URVAL AV VERKSAMHET BORLÄNGE

- Rock och pop
- Musik på scen
- Tro i dialog
- Samhällskunskap/demokrati
- Konsthantverk
- Livsåskådning och filosofi

Bräcke

0	STUDIECIRKLAR+ANNAN FOLKB. VERKSAMHET
0	DELTAGARE
1	KULTURARRANGEMANG
75	PUBLIK

Musikschlagets deltävling

En varm lördag i juni landade Musikschlaget i Bräcke Folkets Hus för att arrangera en av de åtta deltävlingarna i Musikschlaget 2018.

Musikschlaget är en rikstäckande musiktävling för musiker och artister med funktionsnedsättning. I Bräcke Folkets Hus tävlade tolv bidrag om en finalplats i den stora riksfinalen i Sundsvall den 10 november.

– Det var ett jämnt och starkt startfält och juryn hade ett tufft jobb med att utse vinnaren, berättar Olle Norberg på Bilda.

Soy framförde sitt egenskrivna bidrag "What if we can make it".

– Det är många bra artister som jag tävlar mot här i Bräcke. Jag hoppas att jag har en chans, säger Sonya "Soy" Johansson, under sin väntan från juryns överläggning.

Juryn kunde efter ett långt övervägande utse en vinnare till den åtråvärda finalplatsen. Motiveringen löd:

Med en stark attityd och med musikalisk säkerhet. Ett inspirerande budskap som ger oss hopp. Det får oss att fundera på, tänk om vi klarar det.

Ian Carr, Tuva Modèer, Ulrika Wängman, Eiwor Kjellberg och Anders Ågren i Bräcke.

Soy vann Musikschlagets deltävling i Bräcke. Foto: pressbild

FolkUngar på Bräcke skola

FolkUngar ger barn i hela Sverige möjligheten att på ett lekfullt sätt möta folkmusik. Teamet reser runt till skolor för att sjunga, spela och dansa tillsammans med barnen. Grundupplägget vid mötet med en skolklass är folkliga visor, låtar och danslekar från trakten med moderna arrangemang och barnens egna tolkningar.

Under våren 2018 var FolkUngar ute på en omfattande skolturné i Jämtlands län som anordnades av Estrad Norr och i slutet av februari landade gänget på Bräcke skola.

– Det är alltid lika roligt att komma till Bräcke skola och träffa alla mysiga elever där. Vi bjöd på föreställningen FolkUngapatrullen och Vinterfesten för de minsta barnen och sedan träffade vi de äldre barnen på skolan för två andra workshops, berättar Eiwor Kjellberg, projektledare för FolkUngar.

Under dagen hade även FolkUngar med sig Ulrika Wängman som "praktikant" från Ljusdalsbygdens museum. Hon arbetar vanligtvis med pedagogisk verksamhet på museet och ville nu se hur FolkUnga-teamet arbetar med barn.

Falun

271	STUDIECIRKLAR+ANNAN FOLKB. VERKSAMHET
1 954	DELTAGARE
531	KULTURARRANGEMANG
32 634	PUBLIK

Bandkollo för spelsugna

Under sommaren fanns möjlighet för unga att vara med på Bildas Bandkollo i Falun i ett samarbete med Falu kommuns sommaraktiviteter. 12 deltagare i åldern 6 till 12 började med att bilda band och fick sen lära sig att spela, sjunga och framföra låtar tillsammans med ledaren Johanna Aspfors som stöttade och hjälpte dem.

– Det roligaste är i slutet på veckan då jag får se hur mycket deltagarna har utvecklats. Detta är första året jag är med som ledare på kollo, och jag tycker att detta ska fortsätta i framtiden. Det är verkligen en supergrej för de ungdomar som är musikintresserade och vill prova på att spela tillsammans. Också ett bra sätt att skaffa nya kompisar.

De unga fick även prova på andra bandrelaterade aktiviteter som att ta bandfoton och skriva rider. Bilda bidrog med lokal och stöd vid ansökan om pengar, rigga inför konsert och administrativt arbete kring anmälningar och att kontakt med deltagare och deras vuxna.

– Utan Bilda hade detta inte blivit av, så Bilda betyder massor för detta bandkollo, säger Johanna Aspfors.

Bokcirkel lyfter kvinnors berättelser

Att vara med i en bokcirkel blir mer och mer populärt och är ett roligt, och ibland lite utmanande, sätt att läsa böcker. Ett gäng unga tjejer som går på gymnasiet i Falun har startat en bokcirkel med temat Kvinnohistorier. I cirkeln läser de bara böcker av kvinnliga författare.

– Det är viktigt att lyfta fram kvinnor och deras berättelser, säger en av deltagarna.

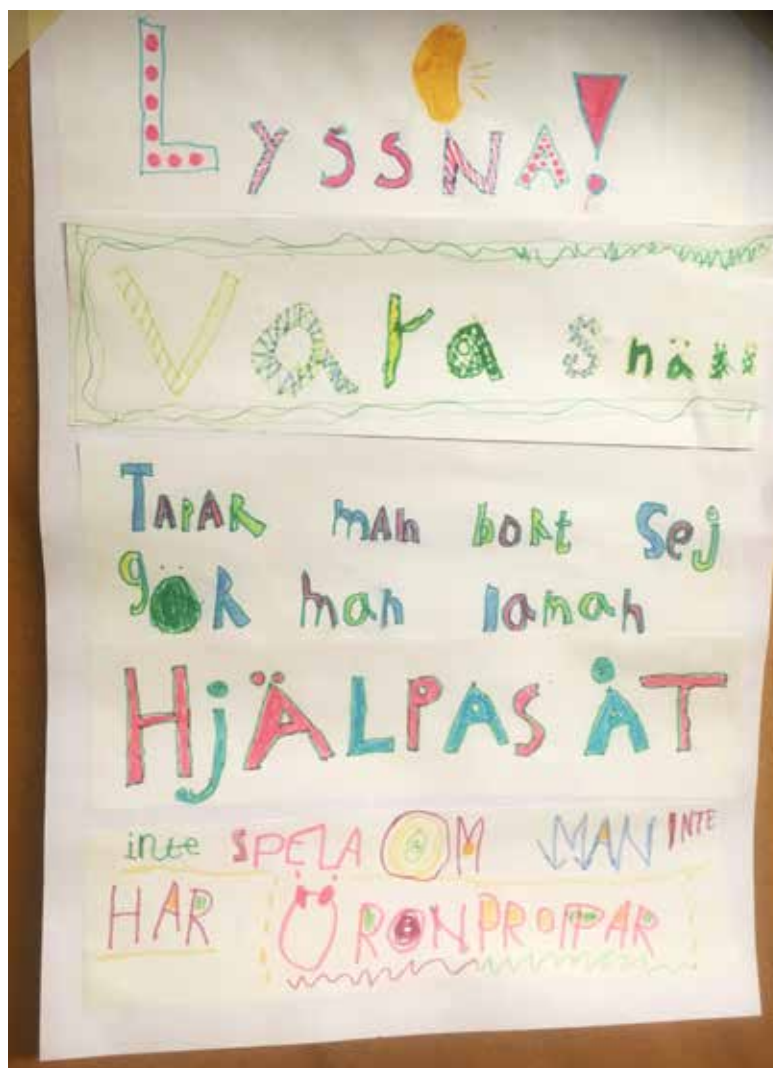
Under 2018 har gruppen läst följande böcker:

Tove Folkesson - Kalmars jägarinnor

Amanda Svensson - Allt det där jag sa till dig var sant

Katarina Wennstam - Skuggorna

Marlen Haushofer - Väggen

Barn mellan sex och tolv år hade skoj på bandkollot under sommaren. Foto: Pauina Hjertton

En plats att dela livet på

Betaniakyrkan i Enviken bjuder regelbundet in till soppluncher med sång och musikunderhållning som hjälper både matlusten och livslusten. Att få dela gemenskapen och att få samtala över en tallrik soppa är något som uppskattats av många under året. På varje träff samlas mellan 15 och 40 personer.

– Jag fick äran att vara med och medverka på en träff med sång och även att njuta av att få en varm god gulaschsoppa serverad i trevligt sällskap, berättar Anna-Sara Hjertström, verksamhetsutvecklare på Bilda.

Pingstkyrkan tre mil norr om Falun fyller en viktig funktion för de besökande.

– I Enviken blir det tydligt att man finner en plats där man kan dela livet, sin tro och en få värmande lunch.

Alla ska ha råd att få ett gott mål mat i sig, därav ges möjligheten att bidra med en frivillig gåva, säger Anna-Sara.

Bland underhållningen som också medverkat under året är Team Gideon, ett band som består av skönsjungande män, som sjunger läsarsånger och allsång tillsammans med publiken.

URVAL AV VERKSAMHET FALUN

- Personlig utveckling
- Rock och pop
- Tro i dialog
- Folkmusik
- Musik på scen
- Geografi och historia
- Livsåskådning och filosofi
- Existentiell Filmfestival

Gagnef

Gruppen fick reflektera över livet

Livet och hälsan är en kurs där deltagarna får möjlighet att reflektera kring tankar om livet och vad som ger inre styrka och känsla av sammanhang. Kursen tar upp åtta olika begrepp som tillsammans beskriver hälsodimensionen existentiell hälsa som helhet, hoppfullhet, tro, förundran och harmoni.

I oktober reste Bildas verksamhetsutvecklare Helena Schütt och Anna-Sara Hjertström till Kristen gemenskap i Mockfjärd och fick visa upp delar av materialet och prova på olika samtalsövningar tillsammans med en grupp på åtta personer.

– Målet var att visa hur man genom fysiska övningar, samtalskort och kreativa övningar kan finna ett sätt att uttrycka sig med egna ord och för andra, samt att aktivera sin kreativa sida, berättar Anna-Sara.

Livet och hälsan-materialet kan användas på många olika sätt och erbjuds i studiecirkelform för den som

vill utforska livsfrågorna tillsammans med andra.

Kursen kan vara särskilt värdefull för den som av olika anledningar mött påfrestningar i livet, som till exempel har problem med sin hälsa eller saknar arbete. Deltagaren behöver känna sig motiverad att möta andra och vilja att pröva tankar tillsammans med andra.

URVAL AV VERKSAMHET GAGNEF

- Liturgisk sång/dans
- Musik på scen
- Folkbildning i äldreomsorgen
- Religionskunskap
- Folkmusik

Inspirationsdag med sittande dans

Musik och rörelse är två viktiga inslag för en bättre hälsa när vi blir äldre. Studieförbundet Bilda erbjuder därför sittande dans på äldreboenden tillsammans med musicerande volontärer. Sittdans handlar om rörelseglädje och social aktivitet. Rörelserna i dansen är mjuka och dansanta. I sittdans kan alla vara med, alla dansar efter sin förmåga, kraft och ork.

I juni arrangerades en inspirerande dag kring sittdans i Gävle med Birgitta Hansson, som arbetat på Bilda i Sydväst i många år och som precis gått i pension.

– Det var en väldigt upplevelsebaserad utbildningsdag där vi verkligen fick testa på att dansa sittandes. Vi fick också testa att dansa med en halvsidesförklarning, berättar Maria Högtorp, verksamhetsutvecklare på Bilda.

Den sittande dansen passar extra bra för äldre som kanske har svårt med balansen, sitter i rullstol eller har andra funktionsvariationer som försvårar att dansa traditionellt.

Under dagen berättade Birgitta om betydelsen av sidensjalen, inte bara som ett verktyg i dansen utan för behovet av att bli berörd. Många äldre förlorar närkontakt och beröring när de blir ensamma. Sidensjalen är mjuk och följsam och många mår extra bra av att känna sidensjalsens beröring mot kroppen.

Under eftermiddagen bjöds vi också in i Anette Anderssons sittdans som hon tagit fram speciellt för de demensboenden hon besöker varje vecka. Verkligen ett mycket lustfyllt och glädjespridande pass med många bra tips och råd.

– En mycket inspirerande dag som gav oss deltagare mersmak och nu smids planer för att kunna sprida sittdans i regionen med hjälp av vår proffsiga kollega Anette Andersson, berättar Maria.

Bilda blir länken till spelningen

Sedan Gefle Metal Festival startade 2016 har studieförbunden i Gävle varit delaktiga i att sätta framtidens hårdare musikakter på scenen. Sommaren 2018 var det Sundsvallsbaserade Dråp som fick chansen att uppträda på Gas Stage under festivalen.

– Det var verkligen smockat inne vid scenen! Det bevisar ju att folk på festivalen har ett verkligt intresse av ny livemusik och vill upptäcka nya akter. Det är såklart roligt men också väldigt viktigt för hela musikscenen, berättar Joachim Lyngfelt, sångare i Dråp.

Joachim har under alla år varit en stammiss på Gefle Metal Festival, antingen som besökare eller i arbets-sammanhang.

– Det är ironiskt nog en väldigt mysig festival i förhållande vad det är för musik som erbjuds. Folk tar sig tiden att kolla in artister i förväg och inte bara baserat på hype, berättar Jocke.

Bilda fungerar som en viktig länk mellan ny musik och arrangörer när det handlar om arrangemang av den här storleken, mycket tack vare vår personal som är kunnig och engagerad.

– För band som ännu inte har haft möjlighet att spela på en scen av dessa mått, inför en stor publik så är det väldigt utvecklande, berättar Martin Unosson, verksamhetsutvecklare på Bilda.

Sundsvallsbaserade Dråp fick chansen att uppträda på Gas Stage under Gefle Metal. Foto: Martin Unosson

Hela Kultur på gatan-gänget samlat efter avslutningsframträdandet på Limön. Foto Martin Unoson

Världens bästa sommarjobb

Sommaren 2016 arrangerades Kultur på gatan för första gången. Då omfattades projektet enbart av Bollnäs kommun. Under sommaren 2018 fanns Kultur på gatan i tio kommuner och skapade sommarjobb för ett 70-tal unga kulturutövare.

2018 blev första året för Kultur på gatan i Gävle och sammanlagt fick 15 ungdomar chansen att visa upp sina färdigheter i dans, cirkus, musik och spoken word på gator och torg i kommunen.

– Det är fantastiskt att se vilket engagemang deltagarna har. Vilken enorm kompetens de besitter och allt arbete de investerat i detta. Det är så kul att arbeta med projektet och jag är väldigt imponerad över hur professionella alla är, berättar Martin Unoson, verksamhetsutvecklare på Bilda som också jobbade med ungdomarna under sommaren.

Att ha ett sommarjobb och vara anställd för Kultur på gatan kräver ett stort eget ansvar. Ungdomarna får börja med att under några repetitionsdagar arbeta fram ett material som sen ska framföras för publik. De ansvarar även själva för att spelschemat följs varje dag. Kultur på gatan Gävle bjöd på totalt åttiofyra uppträdanden under en sexdagarsperiod plus ett framträdande på Limön under avslutningsdagen.

”Det känns nästan lite vemodigt att det är över” sa flera av deltagarna efter att perioden avslutats.

Filmkvällen bjöd på samtal

I samarbete med S:t Lukas i Gävle arrangerade Bilda en filmkväll med regissören Suzanne Osten. Filmen som visades, ”Flickan mamman och demonerna” bygger på Suzanne Ostens självbiografiska drama om en flicka och hennes psykiskt sjuka mamma.

– Det blev en lyckad kväll där både filmvisningen och samtalen med Suzanne efteråt kändes väldigt givande. Suzanne Osten är ju inte bara en namnkunnig dramatiker, hon har också egen erfarenhet av att växa upp i en familj med psykisk ohälsa vilket har legat till grund för filmen, berättar Eva Svensk, kulturutvecklare på Bilda.

Filmkvällen hölls på Skottes Musikteater och det kom ett femtiotal personer till själva filmvisningen, och vid samtalet efteråt samlades många för att ställa frågor till Suzanne.

URVAL AV VERKSAMHET GÄVLE

- Folkbildning i äldreomsorgen
- Rock och pop
- Tro i dialog
- Musik på scen
- Religionskunskap
- Körsång, Gävle Gospel
- Hiphop
- Digital delaktighet

Hedemora

55 STUDIECIRKLAR+ANNAN FOLKB. VERKSAMHET
404 DELTAGARE
78 KULTURARRANGEMANG
2 301 PUBLIK

En ängel laddar om

I Hedemora finns eldsjelen Lillemor Person som fyller sina dagar med att möta asylsökande. Hon är 79 år, och leder en grupp med vardagssvenska för de som är nya i Sverige och behöver komma in i det svenska språket.

– Jag träffade Lillemor Persson för första gången våren 2016 på asylboendet i Garpenberg, ett litet ställe mitt i skogen 1,5 mil utanför Hedemora. Där var hon en drivande kraft och en mycket omtyckt person, berättar Lena Källström, verksamhetsutvecklare på Bilda.

Det asylboendet stängde våren 2017 och alla 160 personer som fanns där fick då flytta. En del av de asylsökande blev kvar i Hedemora och Långshyttan och de ville gärna fortsätta med svenskan på något vis.

– Lillemor ringde mig och sa att hon ville starta en ny grupp för dem på Vasakyrkan i Hedemora, så vi fortsatte samarbetet på detta vis, säger Lena Källström.

Efter det blev Lillemor tyvärr sjuk så hon kunde inte undervisa under en längre tid. Men vid slutet av året var hon på benen igen och körde igång gruppen igen. På träffarna, nu två gånger i veckan säger de asylsökande ofta att de vill träffas mera, men Lillemor tar en dag i taget och månar om sin hälsa.

– Nu är tanken inför 2019 att Lillemor ska få vara frisk och få fortsätta med det hon brinner för. Hon säger att alla som ställer upp för de asylsökande och nysvenskar är änglar men för mig är hon en av de finaste änglar som jag träffat, säger Lena.

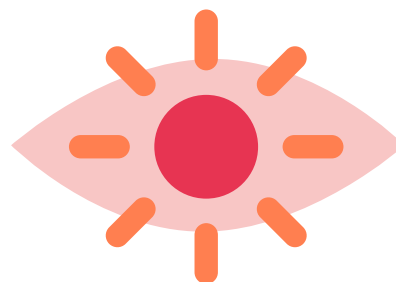
Hofors

10 STUDIECIRKLAR+ANNAN FOLKB. VERKSAMHET
137 DELTAGARE
20 KULTURARRANGEMANG
1 020 PUBLIK

Grabbhänget pratar om livet

Varannan vecka träffas en grupp unga killar i Fildelfiaförsamlingens lokaler i Hofors. Daniel Rosén håller i gruppen och berättar att samtalen i gruppen ofta handlar om livet och dess utmaningar som man möts av.

I Grabbhänget på tio personer, som gruppen kallar sig är alla nya i Sverige. Vid träffarna får de stöd av varandra, då alla har en liknande livssituation, de är i väntan på eller har precis fått uppehållstillstånd i Sverige. Samtalen cirkulerar kring livet och deras tro. Enkla samtal som leder till förbättrade språkkunskaper på ett naturligt sätt.

URVAL AV VERKSAMHET HOFORS

- Tro i dialog
- Musik på scen
- Körsång
- Personlig utveckling
- Samhällskunskap/demokrati

Hudiksvall

200	STUDIECIRKLAR+ANNAN FOLKB. VERKSAMHET
2 053	DELTAGARE
121	KULTURARRANGEMANG
5 766	PUBLIK

Kärlekssystrar – en dramagrupp i Delsbo

I gamla Tingshuset träffas sex kvinnor varje vecka för en studiecirkel. Målet för gruppen är att göra en scenisk föreställning utifrån deltagarnas egna upplevelser kring temat kärlek.

– I november 2018 besökte jag gruppen. När jag kom in i lokalen var de redan i full gång med att tala och dramatisera, berättar Johanna Bölja Hertzberg, kulturutvecklare på Bilda i Järvsö.

Kvällen fortsatte med att deltagarna går över golvet och improviserar en rörelse som de andra sedan får härma. Härliga, klingande skratt bryter fram när någon lyckas spegelvända rörelsen.

– Jag blev så glad när jag fick frågan att vara med, jag har verkligen längtat efter ett sådant sammanhang, säger en av tjejerna.

Tillsammans har gruppen börjat skriva ett manus och målet är att framföra en komplett föreställning.

– Fast egentligen är målet hur vi når dit, säger Stina och får medhåll av de andra.

Målet för dramagruppen är att göra en scenisk föreställning kring temat kärlek. Foto: Johanna Bölja Hertzberg

Ulla Maria Andersson föreläste i Hudiksvall den 8 mars. Foto: pressbild

Föreläsning om möten i livet

På Internationella kvinnodagen, den 8 mars bjöd Bilda i samarbete med Kvinnojouren Vändpunkten in till en föreläsning med Ulla Maria Andersson. "Livet i missbruk och vägen därifrån" var temat för dagen och ett femtiotal personer för att lyssna. Föreläsningen handlade om hur möten med andra människor kan göra väldigt stor skillnad.

– Föreläsningen är baserad på mitt liv. En uppväxt med psykisk ohälsa i familjen, utanförskap, missbruk, kriminalitet och många års vistelse på kvinnofängelset Hinseberg har gett mig inblick i världar som få människor kan berätta om. En berättelse som handlar om att överleva ett liv fyllt av svek, övergrepp, missbruk och misär, berättar Ulla-Mara Andersson.

Bilda har hjälpt till med studiematerial, penslar och färg till studiecirkeln. Foto: Elin Hansson

Studiecirkel i ikonmålning

Från tidiga januari till oktober har en studiecirkel i ikonmålning pågått i Forsa. Bilda har stöttat cirkeln med olika studiematerial, penslar och färg.

– Fyra personer har målat ikoner men även en väldigt fin Jesus staty. Vill ni se den så står den nu i Jesu Hjärtas Katolska Kapell i Sörforsa, berättar Elin Hansson, kulturutvecklare på Bilda.

Syftet med cirkeln är att deltagarna ska bli bättre på att måla men även att bättre förstå vad en ikon är, ikonens historia samt teknik och färgblandningar.

URVAL AV VERKSAMHET HUDIKSVALL

- Folkmusik
- Rock och pop
- Tro i dialog
- Körsång

Härjedalen

8	STUDIECIRKLAR+ANNAN FOLKB. VERKSAMHET
67	DELTAGARE
17	KULTURARRANGEMANG
485	PUBLIK

Att hänga med på barnens internetresa

Nätet är idag en självklar del av barns vardag – man spelar, träffar vänner och lär sig mängder av nya saker. Internet har gett våra barn större tillgång till världen utanför. Men samtidigt har det gett världen större tillgång till våra barn.

Som förälder kan det ibland vara svårt att hänga med på vad barnen gör ute på nätet. Tillsammans med Härjedalens kommun arrangerade Bilda två föreläsningar på ämnet. En i Sveg och en i Funäsdalen med föreläsare Carina Söderlund från Bilda.

– Jag berättade om vad forskningen kommit fram till och gav fallbeskrivningar på hur barns spel och internet användande kan se ut, vilka risker det finns och utbredningen av sms och internetmobbing.

Hänger du med i vad barnen gör på nätet? Foto: Pixabay - janeb13

Föreläsningen handlade även om barn och ungdomars mående, klok skärmtid, PEGI märkning, risker och möjligheter på nätet, skillnad på att vara tjej/kille på nätet, reklam via internet och vilka sajter som anses vara ok. Sammanlagt kom det 70 föräldrar och lyssnade.

Krokom

2 STUDIECIRKLAR+ANNAN FOLKB. VERKSAMHET
16 DELTAGARE
0 KULTURARRANGEMANG
0 PUBLIK

Att leda en grupp

För att stödja och inspirera våra studiecirkelledare erbjuder Bilda ett ledarutvecklingsprogram - Lära för att leda.

Bilda vill skapa en god kvalitet i folkbildningen och arbeta för en långsiktig ledarförsörjning. Lära för att leda innehåller gemensamma delar, men ger också stora möjligheter till profilering utifrån ämne och verksamhetsområde samt anpassning efter lokala behov.

Den 11-12 april arrangerades en Lära för att leda-

bildning i Krokoms kommunhus. Fem ivriga deltagare var med. Dagarna blev intensiva och deltagarna fick lära sig leda i samverkan med gruppen som ett test.

– Att lyssna och släppa fram andra i lärandeprocessen och förstå varandra på ett dynamiskt sätt, det är en konst säger Göran Backlund, kulturutvecklare på Bilda i Östersund.

Utbildningen ger verktyg och metoder för att skapa delaktighet i gruppen och tillfälle att få lära tillsammans med andra cirkelledare.

Leksand

79 STUDIECIRKLAR+ANNAN FOLKB. VERKSAMHET
1 118 DELTAGARE
116 KULTURARRANGEMANG
4 685 PUBLIK

Sammilsdalkyrkan flyttar ut

Under sommaren 2018 bytte Missionskyrkan i Leksand namn till Sammilsdalkyrkan. Kyrkan ligger vid den berömda "gropen" där Sveriges längsta majstång reses varje år med tusentals åskådare.

– Sammils är namnet Samuel på leksandsmål och på hebreiska betyder det, "Gud hör bön", ett vackert namn på en kyrka. Vi ville på något sätt torgföra vårt nya namn och vi tog det bokstavligt, berättar Iréne Ambjörn ordförande i Sammilsdalkyrkan.

Den 9 juni arrangerades så en namngivningsfest och aktivitet på torget. Ett litet partytält sattes upp, ljudsladdar drogs kors och tvärs. Anders Soldh med vänner förberedde sig att sjunga, ballonger med texten Sammilsdalkyrkan fanns att dela ut till barnen.

– Vakanspastor Thomas Magnusson förberedde nattvardsbordet, solen lyste från en molnfri himmel, berättar Iréne Ambjörn.

Vid lunchtid samlades både församlingsmedlemmar och människor från byn på torget. Det var en lång kö av människor som tog nattvarden.

– Det var verkligen ett fint sätt att få presentera Sammilsdalkyrkan och det vi står för. Mitt i bruset blev det som en helig plats och jag tror inte att någon gick förbi utan att beröras, berättar Iréne.

Tung musik och sand mellan tårna

För åttonde året i rad arrangerades Krökbacken Festival. Under tre dagar i augusti spelade ett tjugotal band i ett sandtag strax utanför Leksand, de flesta med musik i genren Fuzz, Stoner och Doom, musik av det tyngre slaget. Det här året stod bland andra Skraeck-oedlan, SilverDevil & Mushroom Caravan Overdrive på scenen, med sand mellan tårna. Det hela startade redan 2010 då Gustav Look och Anton Frick, medlemmar i det Bildaanslutna bandet "Mushroom Caravan Overdrive" ställde en fråga till Bilda med en önskan om att hjälpa dem att starta en egen festival.

– Den amerikanska ökenrockscenen och festivalen "Burning Man" var något av en förebild. Att umgås, jamma, spela och lyssna till bra band var och är fortfarande visionen, men det finns ju ingen öken i Leksand så ett sandtag fick duga, säger Gustav Look, visionär och festival general.

Åtta år senare har Krökbacken festival 400-500 besökare per dag och många reser långt för att delta i festivalen och campar på området. Ryktet om den lilla nischade festivalen har även spridits internationellt, då det även kommer besökare från t.ex. Norge, Tyskland, Spanien och Portugal. Men målet för festivalen är inte att bli större.

– Det viktiga är att kunna erbjuda en scen för våra inbjudna band, oss själva och våra besökare säger Gustav.

En familjär stämning råder på festivalen och under åren har ett par ledstjärnor kristalliserats fram.

"Respektera varandra, kramas mycket, vi är en stor familj på Krökbacken festival. Det betyder att du inte skadar dig själv eller andra."

– Ja, familjekänslan är väldigt viktig för oss säger Patric Jansson en av festivalarrangörerna och operativ chef under festivalen, vi vill inte att våra besökare ska mötas av förbud.

Ett 40-tal killar och tjejer i åldern 20-40 år arbetar ideellt med Krökbacken Festival under hela året. Under festivalen sommaren 2018 fanns extra mycket fokus på information av säkerhetsföreskrifter och brandskydd. Viktigt och lärorikt för både arrangörer och besökare.

– Jag är stolt över att Bilda är en samarbetspart till Krökbacken Festival. En festival som av många anses vara den bästa festivalen i Sverige faktiskt, säger Larsan Wilkenson på Bilda i Rättvik.

URVAL AV VERKSAMHET LEKSAND

- Personlig utveckling
- Körsång
- Livsåskådning och filosofi
- Scouting
- Religionskunskap
- Folkbildning i äldreomsorgen
- Folkmusik

Ljusdal

131	STUDIECIRKLAR+ANNAN FOLKB. VERKSAMHET
1 412	DELTAGARE
219	KULTURARRANGEMANG
16 565	PUBLIK

8 mars för kvinnors livskraft

Internationella kvinnodagen inträffar 8 mars varje år och uppmärksammar ojämställdhet och kvinnors situation över hela världen. Just på denna dag arrangerade Bilda en aktivitetsdag i samarbete med Järvsö församling kring temat kvinnor och livskraft. Initiativtagare var Eva-Lotta Berg och Edit Åkerlund i Järvsö församling.

– Dagen inleddes med en skriververkstad i kyrkan där deltagarna fick redskap att komma igång med sitt eget skrivande, med inspiration av låtskrivaren och artisten Johanna Bakke och poeten, konstnären och psykologen Birgitta Ederyd, berättar Johanna Bölja Hertzberg, verksamhetsutvecklare på Bilda i Järvsö.

Senare på dagen invigdes fotoutställningen Kvinnor i Järvsö som porträtterats av församlingspedagogen Stina Nordin där kvinnor berättat vad som ger dem livskraft. Kvällen avslutades med ett blandat program med musik, poesi, dans och samtal kring temat kvinnors livskraft.

Fullbokad kurs i elektronisk musik i Järvsö

I november arrangerade Bilda en studiecirkel i samarbete med Estrad Ljusdal där deltagarna fick lära sig grunderna för att skapa elektronisk musik under ledning av Alexander Wallin, musiker och hobbyproducent bosatt i Järvsö.

– 12 nyfikna deltagare i åldrarna 14 till 65 fick bekanta sig med analoga synthar, trummaskiner och sequencers, berättar Staffan Jonsson, verksamhetsutvecklare på Bilda.

Kursdeltagarna fick lära sig återskapa kända synthljud från klassiska inspelningar men även att skapa helt fritt och improvisera i det stora jam som avslutade kursen. Ett slags buskspel, men med elektroniska instrument istället för fioler och dragspel som kanske

Eva-Lotta Berg och Edit Åkerlund i Järvsö.
Foto : Johanna Bölja Hertzberg,

är vanligast här i trakten.

– Kursen avslutades med ett kortare framförande av kursens ledare Alexander Wallin, följt av ett gemensamt jam där synthar och trummaskiner kopplades samman, berättar Staffan Jonsson på Bilda i Järvsö.

Full fokus på synthkursen Foto: Staffan Jonsson

Yoga för seniorer

Att må bra, i kropp och själ, är en självklarhet för oss på Bilda! Det finns många sätt att nå en frisk och hälsosam tillvaro, och ibland många utmaningar längs vägen. Vi erbjuder olika koncept och metoder för att möta några av alla behov som finns i jakten på en mer hälsosam tillvaro.

I Ljusdals kommun samarbetar vi med Väntjänsten via Lilian Hjorts ”sygäng”.

– Vi arbetar med folkhälsa för seniorer och detta görs via MediYoga. På tisdagar har jag mött två grupper som hållit igång under hösten och våren med 17 deltagare i varje grupp, berättar Agneta Sundberg, som leder yogan från Bilda.

I Ljusdal har det även arrangerats olika kulturarrangemang så som föreläsningar med olika temaområden, underhållning med sång och musik.

Varje år genomförs två stora arrangemang för alla seniorer som är 80+ år i Ljusdals kommun. Det bjuds då på sång, musik och förtäring, det är så fantastiskt vilken energi de har, säger Agneta.

Yoga gruppen. Från vänster: Margita Nordkvist, Alf Nordkvist, Birgitta Lördal, Valborg Brink, Ingrid Norén, Karin Skalberg.

URVAL AV VERKSAMHET LJUSDAL

- Folkmusik
- Musik på scen
- Teater och dramatik
- Rock och pop
- Hantverk
- Geografi/historia
- Skönlitteratur och svenska

Ludvika

Dansgrupper i kyrkan

I Korskyrkan i Ludvika dansas det mycket med barnen. Det finns tre aktiva dansgrupper i församlingen där deltagarna är uppdelade efter olika åldersgrupper.

– Ledaren Anette Persson gör ett fantastiskt jobb och är inspirerande i allt hon tar sig an, berättar Anna-Sara Hjertström, verksamhetsutvecklare på Bilda.

Det speciella med att vara ledare i en studiecirkel är att man är ledare i och inte för gruppen. En studiecirkel bygger på delaktighet. Dansledaren Anette har även hjälp av Rebecka Wingård.

– Att få möjlighet att vara verksam som ledare och att ta på sig ansvar som ledare för en grupp är en viktig del i processen att växa som ledare, säger Anna-Sara.

Resan som blev ett nytt samarbete

– En härlig vinterdag, en söndag i början på året satte jag mig på en buss för att åka från Sundsvall till Ludvika. Jag hade tänkt mig en tågresan men för dagen var alla tåg ersatta med bussar, berättar Elin Hansson verksamhetsutvecklare på Bilda.

Målet med resan var att träffa en ny grupp med Katolska Eritreanska deltagare som kontaktat Bilda med en önskan om att inleda ett nytt samarbete. Bussresan tog längre tid än beräknat men väl på plats blev Elin upphämtad av Tesfahiwet som fungerar som Bildas kontaktperson för gruppen som hon skulle besöka.

– Det var långt men det var väl värt den långa resan. Vi åkte till Högbergskyrkan där ca 40 personer väntade för att träffa mig. Det blev ett härligt möte

30	STUDIECIRKLAR+ANNAN FOLKB. VERKSAMHET
285	DELTAGARE
17	KULTURARRANGEMANG
1147	PUBLIK

och de uttryckte alla vad de ville ha hjälp med från oss som studieförbund. Bland önskemålen fanns allt ifrån trosundervisning till föreningsteknik och information om det svenska samhället, berättar Elin.

Den engagerade gruppen ville också ha hjälp med musikinstrument för att kunna lära sig att spela musik. Efter att Elin noterat allt från mötet och sagt adjö till gruppen började hon sen den långa resan tillbaka till Sundsvall.

– Efter att ha träffat denna härliga grupp blev det ännu en lång resa tillbaka igen med ersättningsbussar. Jag kom slutligen hem mitt i natten i en taxi. Men det var det värt!

Som verksamhetsutvecklare på Bilda får man ofta vara med om spännande möten med människor i olika hörn av vår region. Elin berättar att många av hennes arbetsdagar kan se ut på just detta sätt. Resultatet av mötet, den snöiga vinterdagen, blev att Bilda nu utvecklat ett fint samarbete med gruppen.

– De är väldigt tacksamma för all hjälp och stöd de fått. Jag kan säga att de har fått hjälp med allt de behövde och önskade och de har arbetat flitigt i studiecirkel med Bilda sedan vårt möte.

Elin Hansson på Bilda är på väg till Ludvika.

URVAL AV VERKSAMHET LUDVIKA

- Tro i dialog
- Musik på scen
- Folklig dans
- Geografi/historia
- Folkmusik

Malung-Sälen

28	STUDIECIRKLAR+ANNAN FOLKB. VERKSAMHET
264	DELTAGARE
285	KULTURARRANGEMANG
5 859	PUBLIK

Stickcafé för sjunde året

Ett lätt septemberregn faller över Lillmokyran i Malung. Inomhus radas garn i alla regnbågens färger upp på ett bord. Det är terminsstart för stickcaféet med en grupp som varit intakt i snart sju år, och träffas regelbundet för att handarbeta med både gammalt och nytt.

– Skönt att gå ner i varv och hinna reflektera. Varje gång händer något nytt som gör att vi växer som individer men också som hantverkare, säger en av deltagarna.

Stick-gänget tar en liten paus med en varmkorv.

Foto: Siw Stigsson

Tre eldsjälar

Det är en fin sommardag i början av juni. Steinar och Ulla-Britt Dahl äter lunch tillsammans med Anne Törnlinde på restaurang Sixten Jernberg i Lima. Snart ska de framföra ett av sina populära musikprogram på Skålmogården, tillsammans med Jens Karlsson.

– Deras framföranden sker med levande musik och med ett storslaget engagemang, säger Siw Stigsson, verksamhetsutvecklare på Bilda.

Ulla-Britt och Steinar Dahl driver tillsammans föreningen Livskällan med utgångspunkt från Mora. Med Livskällan skapar de glädje och trivsel på äldreboenden i Dalarna. Det handlar om levande musik året runt, främst i kommunerna runt Siljan och i norra Dalarna och Västerdalarna.

Ulla-Britt Dahl, Steinar Dahl och Anne Törnlinde. Foto: Siw Stigsson.

– Det känns fantastiskt att vi kan sprida det här till så många äldreboenden, säger Ulla-Britt med ett stort leende.

Föreningen har som mål att med insamlade medel förgylla vardagen för boende på olika servicehus, sjukhem och mötesplatser runt om i Dalarna.

– Det är bara glädje att få hålla på med det här och härligt att se pensionärerna som sjunger med i gamla låtar, säger Ulla-Britt.

Anne Törnlinde, som arbetar som undersköterska på Skålmogården med musik i vården, instämmer.

– Det är så viktigt för de äldre. Jag har som mål, att med min musik, rörelser och olika mötesplatser att få de boende att må bättre och att få en ljusare vardag.

URVAL AV VERKSAMHET MALUNG-SÄLEN

- Rock och pop
- Textilslöjd
- Personlig utveckling
- Tro i dialog
- Folkmusik
- Musik på scen

Mora

Åsikter och känslor genom musik

Den 5:e februari 2011 invigdes Rosa Huset. Ett hus med ungdomsverksamhet i Mora, för ungdomar mellan 13-20 år. Redan från start har Studieförbundet Bilda Mitt varit en samverkanspart och ansvarat för verksamheten kring replokalerna. Det gemensamma målet är att skapa ett bra klimat för ungdomar som kommer till Rosa Huset med ett intresse för musik.

– Alla som vill ska få möjligheten att musicera tillsammans, oavsett förkunskaper, kön eller ekonomiska förutsättningar, säger Lars-Erik Wilkenson, verksamhetsutvecklare på Bilda.

I Mora fungerar Rosa huset en samlingspunkt för ungdomar, där får de möjlighet att uttrycka sina åsikter

och känslor genom kreativitet.

– Att få ingå i gemenskapen som det innebär att spela tillsammans i ett band. Att få synas, höras och utvecklas tillsammans med andra berättar Mike Christensen, ungdomscoach på Rosa Huset.

I replokalerna, finns förutom rockbanden även "Sånglabbet" där Sabri Liljeblad och Joacim Cans fungerar som mentorer för deltagarna och Kulturskolan Mirandas Rockskola, där musikläraren Per Cedervall lär upp framtidens rockstjärnor.

– Ett mål vi har för 2019 är att skapa fler arrangemang på Rosa Husets scen, framförallt för de band som redan repar på Rosa Huset. Förutom att det är en viktig

119 STUDIECIRKLAR+ANNAN FOLKB. VERKSAMHET
751 DELTAGARE
471 KULTURARRANGEMANG
8 814 PUBLIK

del i utvecklingen för de som redan spelar i ett band, inspirerar det även de som kommer för att lyssna, att vilja prova på att spela själva i Rosa Husets fullt utrustade replokaler, säger Lars-Erik.

Sabri Liljeblad och Joacim Cans är mentorer på Sånglabbet.
Foto: Mike Christensen

URVAL AV VERKSAMHET MORA

- Teater och dramatik
- Personlig utveckling
- Skönlitteratur och svenska
- Rock och pop
- Musik på scen
- Folkbildning i äldreomsorgen

Katolsk konfirmationsundervisning

Under hösten 2018 startade en grupp med katolsk trosundervisning i Fridhemskyrkan i Mora. Fader Peder Bergqvist ledde barnen i konfirmationsundervisningen.

– Gruppen ska fortsätta under 2019 och vi ser fram emot att det blir fler katolska grupper i våra kommuner, berättar Elin Hansson, verksamhetsutvecklare för katolsk bildning och kultur i Bilda Mitt.

I samband med den romersk-katolska konfirmationen väljer man ett nytt namn som kan vara ett helgonnamn eller ett namn med biblisk anknytning.

Man får också en fadder i samband med konfirmationen som beslutas och väljs, oftast i samråd med ens föräldrar. I vissa katolska traditioner tar man sin fadders namn när man konfirmeras.

Nordanstig

Gruppen gillar skapandet som blir när de räknar trådar.
Foto: Pixabay sabinevanerp

106 STUDIECIRKLAR+ANNAN FOLKB. VERKSAMHET
811 DELTAGARE
49 KULTURARRANGEMANG
3 369 PUBLIK

Vävcirkel har skapat tillsammans i över tio år

Under måndagskvällarna lyser flitens lampa i den gamla prästgården i Harmånger. Där inne sitter en grupp om fyra personer för att lära mer i en Vävcirkel. Det handlar om att utveckla hantverket och att få vara med och skapa.

– Vi har träffats i minst tio år. Dels gillar vi skapandet som blir när vi sitter och räknar ut antal trådar, färger, material och mönster. Ibland följer vi något mönster, men vi fixar ofta till något eget utifrån vad vi råkar ha för garner när vi ska till att varpa en ny väv. De senaste vävar vi har klippt ner är några sköna plädar i svenskt ullgarn och några mattor med varp i blått och oblekt. Just nu gör vi gästhanddukar i hålkrukar, säger Anna-Lena, en av eldsjälarna och ledaren för cirkeln.

Nordanstigs spelmanslag förevigade tillsammans i juni. Foto: Staffan Berg

Besök av jämtspelman

Nordanstigs spelmanslag bildades 1952 och är baserat i Bergsjö. Laget spelar till vardags svensk folkmusik från Bergsjö och Hasselatrakten i Hälsingland, ofta låtar efter berömda Hälsingefolkmusiker som Hultkläppen, Katrina Lundstedt, Pelle Schenell och Jon-Erik Öst.

I november 2018 arrangerade Studieförbundet Bilda så att spelmanslaget fick besök av den jämtländske riksspelmannen Rickard Näslin.

– Att leda ett spelmanslag kan ibland vara ett tungt jobb som innebär mycket förberedelser där låtar ska hittas och andrastämmor ska skrivas. Då kan det vara skönt att ibland få en gästinspiratör, berättar Staffan Jonsson, kulturutvecklare på Bilda i Järvsö.

Rickard Näslin har medverkat på många skivor, bland annat med Leikstulaget och Östersunds spelmanslag. Han passade på att lära ut några av sina favoritpolskor från Jämtland vid sitt besök i Bergsjö.

URVAL AV VERKSAMHET NORDANSTIG

- Musikskola, instrument
- Musik på scen
- Modern konstdans
- Teater och dramatik
- Film och fototeknik
- Rock och pop
- Livsåskåning och filosofi

Kanotpaddling kräver bra samarbete för att lyckas.

Foto: Maria Ceder.

Scoutgrupp med schyssta kompisar

Lönnebergskyrkans Scoutkår i Bergsjö har funnits sen 1976 och har samverkat med Studieförbundet Bilda de senaste åren. Under 2018 har ett tjugotal scouter och ledare samlats för att med Scoutmetoden lära mer om livet. Det är en metod för personlig och social utveckling genom att man lär genom att göra i den lilla gruppen, patrullen. Det kan handla om allt från att vara en schysst kompis och medmänniska till att lära sig tälja eller göra knopar och man är mycket ute i naturen för att lära på olika sätt.

– Det bästa med detta är sammanhållningen i kåren, mellan både ledare och scouter samt den variation som scouting innebär. Jag började själv i Scouterna som tioåring och eftersom jag trivdes väldigt bra blev det med åren sedan en naturlig övergång till ledare. Själv har jag varit ledare i ca 3 år, säger en av elsjälarna och ledarna i Lönnebergskyrkans Scoutkår.

Ockelbo

67 STUDIECIRKLAR+ANNAN FOLKB. VERKSAMHET
448 DELTAGARE
5 KULTURARRANGEMANG
545 PUBLIK

Välkomnande av koptisk biskop

Ett hundratal medlemmar och tjugo präster ur den Eritreanska ortodoxa kyrkan i regionen samlades i början av september i Ockelbo för att välkomna den Koptiske biskopen i Skandinavien H.N Biskop Anba Abakir.

Under dagen samtalades det kring planer och utvecklingsmöjligheter för det kommande året. Församlingen firade också den Gudomliga liturgin, diakoner ordinerades och ett bröllop firades.

Den Skandinaviska biskopen H.E Anba Abakir i Ockelbo tillsammans med ett 30 tal präster och diakoner. Foto: Michael Agaiby.

URVAL AV VERKSAMHET OCKELBO

- Tro i dialog
- Körsång
- Digital delaktighet
- Matlagning

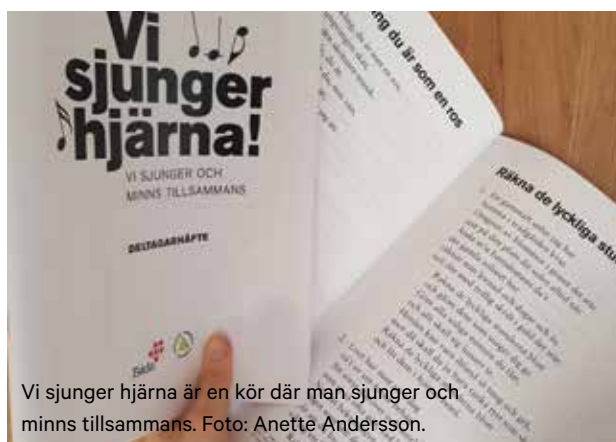
Orsa

36 STUDIECIRKLAR+ANNAN FOLKB. VERKSAMHET
216 DELTAGARE
35 KULTURARRANGEMANG
1 106 PUBLIK

Vi sjunger hjärna

Körsång bär nycklar till att öppna upp rum inom människor och vid till exempel demens, afasi, stroke eller förvärvad hjärnskada är detta påtagligt. Sångerna blir minnesväckare.

Vi sjunger hjärna är en kör där man sjunger och minns tillsammans. Att sjunga tillsammans bidrar till en ökad känsla av samhörighet. Inger Kärnekull-Jakobsson och Carina Conradsson har under vårterminen besökt två äldreboenden, Lillåhem och Orsagården vid flera tillfällen för att leda kören och sjunga med de äldre.

Vi sjunger hjärna är en kör där man sjunger och minns tillsammans. Foto: Anette Andersson.

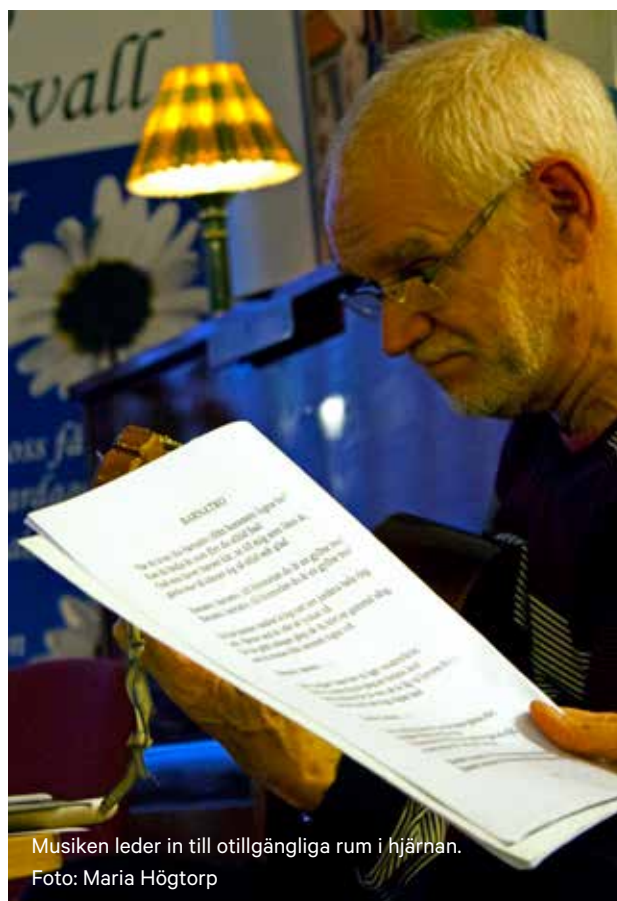
– Ena damen en duktig musiker och andra damen som hjälper till med allt det praktiska runt omkring som sånghäften, önskesånger, och nycklar, vilket är små historier, fakta och skrönor som hjälper till att öppna upp flera minnen, berättar Anette Andersson på Bilda.

Musiken och välkända texters märkliga förmåga att leta sig in i otillgängliga rum i hjärnan skapar livskvalitet och glädje – inte bara för människor drabbade av funktionsnedsättning men också för deras anhöriga.

– Detta har varit mycket uppskattat av personal och boende som ser att detta ger stor nytta för deltagarna, berättar Anette.

URVAL AV VERKSAMHET ORSA

- Folkbildning i äldreomsorgen
- Folkmusik
- Personlig utveckling
- Körsång
- Ledarutbildning

Musiken leder in till otillgängliga rum i hjärnan.
Foto: Maria Högtorp

Ovanåker

88 STUDIECIRKLAR+ANNAN FOLKB. VERKSAMHET
821 DELTAGARE
218 KULTURARRANGEMANG
12 100 PUBLIK

Sommaren var het på Metal Park

Sedan 2016 har metalrocken tagit plats på Idrottsparken i Edsbyn. Första helgen i juli arrangerades festivalen Metal Park för tredje gången, som en del av ett större samarbete mellan IP och Bilda. Sommarens festival hade ett stort inslag av lokala akter så som Skulldrain, Corrosive Sweden och Antham som spelade under den otroligt varma sommarhelgen.

I februari 2019 meddelade arrangören Andreas Norgren i sociala medier om beslutet att avveckla festivalen för att den gick med förlust. Men det gör redan nya planer på en mindre livescen i samverkan med Bilda.

Vallfärd med Katolska församlingar

För tredje året i rad gjordes en vallfärd med de katolska församlingarna till Birgitta systrarna i Falun med ett 40-tal deltagare från bland annat Luleå och från Uganda. Målet med vallfärden är att nå katoliker i Norrland och vår region.

– Vi stannade till vid den katolska kyrkan i Ovanåker som en del av programmet. Där välkomnades vi av en katolsk eritreansk grupp som spelade trummor, dansade och sjöng. Det var helt fantastisk och de var

klädda i speciella kläder och kvinnorna hade gjort sina hår traditionsenligt för att fira sin tro, berättar Elin Hansson, verksamhetsutvecklare på Bilda.

URVAL AV VERKSAMHET OVANÅKER

- Teater och dramatik
- Hiphop
- Religionskunskap
- Körsång
- Rock och pop

Ragunda

Spelglädje och gemenskap

Ljudet av gitarrer med fjäderreverb hörs från Urban Holmbergs hus. Det är GUB-band som repar i vardagsrummet och fru Marianne har fått uppdraget att filma så att de kan lägga ut ett litet klipp på Facebook efteråt.

Bandet har tre medlemmar och består av Gunnar Fors, Bernt Landfors och Urban Holmberg. De spelar instrumental musik från 50 och 60 talet, mestadels surfrock. Bandet började sitt samarbete med Bilda 2018.

– Vi repar hemma hos varandra och gärna utomhus med en termos kaffe om vädret tillåter, berättar Urban.

Spelningar blir det också, då och då. GUB-Band stod för underhållningen när Ragunda Kommun hade sin Kickoff på Älgårdsberget i början av oktober 2018.

6 STUDIECIRKLAR+ANNAN FOLKB. VERKSAMHET
22 DELTAGARE
0 KULTURARRANGEMANG
0 PUBLIK

– Kul spelning med mycket hålligång. Det var god mat med efterrätt som Bernt och Gunnar mulade i sig, säger Urban och skrattar gott.

GUB-band repar. Fv. Bernt Landfors, Gunnar Fors och Urban Holmberg. Foto: Marianne.

Rättvik

185	STUDIECIRKLAR+ANNAN FOLKB. VERKSAMHET
1 624	DELTAGARE
268	KULTURARRANGEMANG
19 170	PUBLIK

Ethno på turné igen!

Ethno i Dalarna är sannolikt världens största internationella folkmusikläger för ungdomar. Från detta sommarläger med hundra deltagare, 17-25 år, från mer än dussinet länder, väljs varje år ut 5-6 av de bästa ungdomarna som får komma tillbaka för en två veckor lång turné tillsammans med två erfarna ledare. Det är folkmusik från olika länder i spännande arrangemang och med en spelglädje som kan försätta berg. Konserter och workshops med ett unikt band med en helt unik repertoar. En grupp som visar att olikheterna är en tillgång och inte en belastning och att musiken är världens bästa språk.

Mellan 10-24 november befann sig årets grupp på turné från Dalarna i söder till Norrbotten i norr. Gruppen leddes av Peter Rousu, basist/gitarrist från Rättvik och Sandra Marteleur, fiolspelare med hemvist i Stock-

holm. Bägge är erfarna ethnoledare och professionella musiker i grupper som Fatang och Stormsteg m fl. Med sig på årets resa har de ytterligare två svenskar, slagverkaren Benjamin Vågerö Black, Stockholm, och Alicia Jardine, banjo och mandolin, numera bosatt i Göteborg. Tre spännande unga musikanter från utlandet var också med – fiolspelarna Marta-Lotta Kukk, Estland och Melanie Brélaud, Frankrike samt Gift Banda, gitarrist och sångare från det nya ethnolandet Malawi i Afrika. En spännande septett som repade ihop sig i Rättvik några dagar innan turnén tog fart.

Ethno arrangeras av Folkmusikens Hus i Rättvik i samarbete och med stöd av bl a Landstinget Dalarna, Studieförbundet Bilda, Rättviks kommun, Musik i Dalarna, region Gävleborg, Sveriges Spelmäns Riksförbund, Jeunesses Musicales Sweden, Songlines och Folk You.

Ethno i Dalarna är sannolikt världens största internationella folkmusikläger för ungdomar. Foto: Peter Ahlbom.

Konfirmandlägret arrangeras av Stockholms katolska stifts ungdomspastoral team i samarbete med Studieförbundet Bilda. Foto: Sara Roos

Konfirmandläger med hajupdrag

Under höstlovet, 27-30 oktober arrangerades ett läger på Berget i Rättvik för ungdomar som förbereder sig för att ta emot konfirmationens sakrament. De fick delta i undervisning, samtala, utföra uppdrag tillsammans, ha roligt, be och fira den heliga mässan.

– Jag blev så glad när Elin Jönsson från Stockholms Katolska Stift kontaktade mig och frågade om jag var rätt person från Bilda att hjälpa till på ett katolskt konfirmandläger, berättar Elin Hansson verksamhetsutvecklare på Bilda. Absolut, svarade jag, vad roligt!

Det var ca 40 konfirmander från Eskilstuna, Uppsala och Västerås med ett ledargäng på 8 personer, en tjej av ledarna var från Gävle.

– Jag var med och hjälpte till vid en pedagogisk övning. Konfirmanderna skulle ta sig från stranden, över vattnet, till andra stranden med hjälp av plattor som de kunde stå på. Missade man plattan så kom hajen och tog dem. Det var så härligt att se deras entusiasm i att ta sig över och lyckan när de lyckades, berättar Elin.

Lägret blev lyckat och kommer att arrangeras igen på liknande sätt under 2019.

URVAL AV VERKSAMHET RÄTTVIK

- Tro i dialog
- Scouting
- Friskvård
- Musik på scen
- Rock och pop
- Folkmusik

17 år med Bilda och kåren

Frälsningsarmén i Sverige finns i cirka 90 städer/kommuner med 196 verksamheter. Det är församlingsverksamhet med gudstjänster och gruppaktiviteter för alla åldrar. Kåren/församlingen driver dessutom olika former av öppet socialt arbete i 49 av dessa verksamheter. Frälsningarmén i Rättvik har funnits i över 100 år och där arbetar Anita Emretsson, major i Frälsningsarmén och kårledare. Hon har arbetat aktiv i Rättvik och Mora under 17 år och under alla dessa år har hon samarbetat med Bilda.

– Anita och kåren i Rättvik har varit ett populärt inslag under exempelvis Rättviks marknad, med sång och musik på torget. Hon har även hållit i många bokcirklar, berättar Siw Stigsson, verksamhetsutvecklare på Bilda.

Anita har under åren varit aktiv i kårens sociala arbete, som riktar sig till olika målgrupper utifrån det lokala behovet. Det kan vara insatser för barn, ungdomar, arbetslösa, kvinnogrupper, äldre och ensamma och även emot ekonomiskt hjälpsökande.

– Jag brukar träffa Anita ett par gånger per år. Nu träffade jag henne i slutet av augusti för en sista avtackning från mig och Bilda. Högkvarterets representant major Mari-anne Johansson var även med, berättar Siw.

Foto: Siw Stigsson.

Sandviken

199	STUDIECIRKLAR+ANNAN FOLKB. VERKSAMHET
1 595	DELTAGARE
271	KULTURARRANGEMANG
8 341	PUBLIK

Emma Swanström föreläser. Foto: Martin Unoson.

Föreläsning om jämställd kultur lockade

I november bjöd Bilda, i samverkan med Kulturcentrum in till en föreläsning med Emma Swanström som är musiker och skribent. Hon har arbetat med frågor kring jämställdhet på musikscener såväl ideellt som professionellt under många år. Under föreläsningen togs frågor upp om vad det innebär att jobba med jämställdhet inom populärkulturen och särskilt i musiklivet.

– Kvällen avslutades med frågor och några av ungdomarna bekräftade att Emma lyckats belysa punkter som de inte tänkt på tidigare, exempelvis hur man kanske inte reagerat på vissa saker för att man är van att musiklivet det ser ut på ett visst sätt. Förhoppningsvis kan vi erbjuda föreläsningen igen, säger Martin Unoson, verksamhetsutvecklare Bilda.

Viktor Carrick och Jacob Pettersson. Foto: Martin Unoson.

Musikkollektiv testar på hög volym

I Rockhuset färdigställdes en studio under 2018. I samverkan med Kultur och Fritid revs ett gammalt pentry och kontor ut och ersattes av ett inspelningsbås och ett mixrum. En lyckad satsning som nu nyttjas av flera studiecirkel bland annat Cashout Clique som är

ett musikkollektiv och en independent label som har sin bas i studion.

– Det är grymt att ha ett ställe att gå till. En plats att vara kreativ till hundra procent på. Sitter man hemma hos någon är det lätt att man blir distraherad av vardagssysslor eller annat, medan man i studion kan vara helt fokuserad på arbetet, säger Jacob Pettersson.

– Ja, sitter man i en lägenhet så kan det också vara så att grannarna inte uppskattar när man vill testa saker på lite volym säger Viktor Carrick med ett leende

Musikkollektivet gör hiphop och jobbar med alla spektrum helt själva. Producerandet av beats, musik och sång med även grafisk design, marknadsföring, musikrelease, videos och merchandise.

– Bildas satsning på studion är superbra och vi har även uppskattat stödet med vår framställning av t-shirts och merch, säger Jacob.

Föreläsning om folkmusik. Foto: Michael Müller.

Kurser i dans och folkmusik

I mars anordnade Gästriklands spelmansförbund, Gästriklands folkdansring tillsammans med Bilda kurser i folkmusik och dans på Västerbergs folkhögskola i Storvik. Ca 30 personer kom för att fördjupa kunskaper i låtspel på fiol eller lära sig folkvisor för Tuva Modéer. Många ville också höra föredraget "Att tolka notskrift och levandegöra dans" där danspedagogen och folkdansaren Bert Persson och riksspelman Christina Frohm berättade om hur vi kan använda äldre nedteckningar av musik och dans och göra dem levande för oss idag.

Nya lokaler för katolska grupper

Under 2018 har vi startat upp ett samarbete med Sankt Pauli Katolska församling som har aktiv verksamhet men för små lokaler för alla sina grupper.

– Nu hjälper vi till med att starta ännu mer verksamhet med alla katolska grupper som äntligen får plats i nya lokaler, berättar Elin Hansson, på Bilda.

I gamla Seljansborgs kyrka som nu heter S:t Henriks Katolska kyrka, har nu flera grupper har kommit igång och studerar tro, kör och integration. Bilda har tillsam-

mans med församlingen även ansökt om integrationsstöd från Sandvikens kommun för att hjälpa deltagarna i församlingen att komma ut i samhället.

– Det är så härligt, vi fick ansökan beviljad, berättar en upprymd Elin Hansson, på Bilda.

I september hölls en Lära för att leda utbildning i de nya lokalerna med ett 40-tal personer närvarande. Det var deltagare från alla våra tre kyrkofamiljen som var med på utbildningen.

URVAL AV VERKSAMHET SANDVIKEN

- Musik på scen
- Personlig utveckling
- Rock och pop
- Folkmusik
- Körsång
- Matlagning

Smedjebacken

9 STUDIECIRKLAR+ANNAN FOLKB. VERKSAMHET
52 DELTAGARE
68 KULTURARRANGEMANG
5 824 PUBLIK

Tony Karsbo i Allékyrkan. Foto: Samuel Wennstig.

En dag om församlingsutveckling

I tider av samhällsförändringar kan även kyrkor stå inför nya utmaningar. I vår religionspedagogiska skriftserie finns boken "Se möjligheterna". Denna bok tog verksamhetsutvecklarna Tony Karsbo och Samuel Wennstig från Bilda med sig vid ett besök i Allékyrkans församling i Smedjebacken i november. Väl på plats ledde de en församlingsdag utifrån frågeställningarna "Vart vill vi", "Vad har vi" och "Vad är vi". Det samtalades om församlingsutveckling, framtidsfrågor och visioner. Liknade församlingsdagar har hållits på flera platser i vår region under året med samtal utifrån boken och materialet.

Musik på en brygga i sommarkvällen

Sedan 2017 har Bilda samarbetat med Bryggan, en restaurang och café med stor uteplats och en utomhusscen precis intill Smedjebackens Båtklubb. I vacker miljö har vi även under sommaren 2018 varit medarrangörer till över 50 musikarrangemang. Sommarkvällarna har bjudit på allt från blues, indiepop, 90 tals disco och singer-song writers.

Bryggan bjuder på musik. Foto: Paulina Hjertton

Strömsund

2	STUDIECIRKLAR+ANNAN FOLKB. VERKSAMHET
16	DELTAGARE
19	KULTURARRANGEMANG
313	PUBLIK

Liten församling lever upp tack vare Bilda

I Hoting finns Baptistförsamlingen Smyrna. Även om den är liten och har små resurser så finns energin för arrangemang i den vackra bygden. Ett mycket uppskattat besök var när Gunilla och Johan Sigvardsson i april kom och sjöng sin repertoar ”Från Pärleport till Elvis”.

– Tack vare samverkan med Bilda hade vi möjlighet att få hit sångarparet och för en liten församling som vi betyder det mycket, säger Erik Enstam, en av eldsjälarna i församlingen.

Det har också bjudits in till en rad musikcaféer med både berättande och sång.

– Att få vara med och bidra till ett ökat kulturliv även på mindre orter som Hoting tycker jag är något av det bästa med det här jobbet, säger Maria Ceder, konsulent på Bilda.

Gunilla och Johan Sigvardsson. Foto: Maria Ceder.

Sundsvall

513	STUDIECIRKLAR+ANNAN FOLKB. VERKSAMHET
4 176	DELTAGARE
1 532	KULTURARRANGEMANG
32 641	PUBLIK

Bilda bjuder på ung folkmusik

För andra året i rad arrangerade Studieförbundet Bilda och Folkmusikens hus en scen för ny, ung folkmusik under Samspelshelgen.

– Vi är jättegglade över det här samarbetet, sa Gun-Britt Hermansson från Medelpads Folkmusikförbund under inledningstalet.

I oktober varje år arrangeras Samspelshelgen på Sidsjö hotell. I samband med att ensembler har chans att spela upp för Samspelsmedaljen så har arrangörerna Medelpads folkmusikförbund byggt upp lite av en fes-

tivalhelg kring arrangemanget, där man kan jamma, se konserter och vara med i workshops med de gästande spelmännen. Studieförbundet Bilda och Folkmusikens hus arrangerade konserter med unga folkmusiker och i år spreds programmet över två kvällar. Under fredag kväll spelade gruppen Frilir – som består av elever från Härnösands folkhögskolas folkmusiklinje – som gjorde stor succé som förband till huvudakten Gössbykullor. Under lördagkvällen drog Sundsvalls Kulturskolas ensembler Flora folk och Flora bluegrass fullt hus, under ledning av Daniel Ek och Emma Ahlberg Ek, kända från grupper som Ahlberg, Ek och Roswall och Limbohofvet.

Hon skapar guldkanter för äldre

Mitt i Njurunda, söder om Sundsvall, driver Anki Edlundh Berglund sin verksamhet Ankis Guldkant som handlar om att just sätta guldkant för äldre i Sundsvalls kommun. I ett samarbete med Bilda arrangerar Ankis Guldkant regelbundet högläsning och allsång ute på äldreboenden i kommunen. Varje vecka träffar Ankis Guldkant 150 pensionärer i åldrarna mellan 65 till 104 år.

– Det bästa är glädjen man får tillbaka från de äldre på träffarna, säger Anki Edlundh Berglund.

Efterfrågan på Ankis guldkanter är stor och hon ser nu över möjligheterna att kunna utöka sin verksamhet.

– Vi tittar just nu på möjligheten att kunna starta studiecirkel i sittdans och kreativt skapande ute på äldreboenden med Anki, berättar Maria Högtorp, konsulent på Bilda.

Ankis Guldkant har uppmärksammats i media flera gånger, bland annat i Aftonbladets serie – Svenska hjältar som lyfter vardagshjältar som visat prov på mod, civilkurage och medmänsklighet, för utöver aktiviteter i samarbete med Bilda finns också mer att berätta om i hennes verksamhet.

– Vi gör det som pensionärerna önskar! Cruising med raggarbilar, sätter ihop luciatag med de äldre, promenad över Sundsvallsbron, grill luncher och utflykter, säger Anki.

Samarbetet med Bilda har pågått under flera år och på frågan vad Bilda betyder för hennes verksamhet svarar

Anki Edlundh Berglund. Foto: Privat.

hon snabbt.

– Mycket! Det är en chans och en möjlighet för oss att verkligen komma ut till pensionärerna. Material, kontakter och framförallt att jag inte behöver känna mig ensam. Genom Maria på Bilda har jag fått ett bollplank för funderingar kring verksamheten och hur vi kan göra det bästa tillsammans för Sundsvalls pensionärer. Genom metoder och förhållningssätt arbetar Bilda för att det livslånga lärandet ska vara tillgängligt för alla. Att få känna, uppleva och bli berörd – hela livet.

– För mig, som konsulent, är det otroligt berikande att få arbeta med folkbildning som man verkligen ser har betydelse i människors liv på riktigt. Vi kan tillsammans skapa meningsfullhet och bryta ensamhet och utanförskap, säger Maria.

Stig och Ulla visar sina bingovinster för varandra. Foto: Anki Edlundh Berglund

Kjell Borgwall & Singlarna från Göteborg tog hem segern i Musikschatet 2018 med det vinnande bidraget "Jag vill ha en tjej". Foto: Ulrika Vedholm

De fick alla i juryn att vilja ha en tjej

För åttonde året i rad arrangerade Studieförbundet Bilda Musikschatets riksfinal i Sundsvall. En rikstäckande musiktävling i melodifestivalanda för musiker och artister med funktionsnedsättningar. Den 10 november var det dags för final på restaurang Aveny i Sundsvall.

– Det var fullsatt som vanligt vid borden. Publiken på plats och publiken som följde finalen via en live webbsändningen bjöds på en känslofylld och underhållande upplevelse. Det är fantastiskt att jobba med detta säger, festivalgeneralen Olle Norberg på Bilda i Sundsvall.

Efter att de tio bidragen framförts fick juryn det hedersamma men mycket svåra uppdraget att utse 2018-års vinnare som blev Kjell Borgwall & Singlarna från Göteborg. Med motiveringen: *"Man startade i full fart och sedan bara ökade. Med glädje och humor och en riktigt snygg show som fick igång publiken, fick vi en lysande text direkt från hjärtat. De fick alla i juryn att vilja ha en tjej"*. Det vinnande bidraget *"Jag vill ha en tjej"* är skriven av Kjell Borgwall och Anders Wallén.

Fokus på jämställdhet - ett projekt i tiden

Många kvinnor vittnar om upplevelser av sexuella trakasserier och våld som enligt forskning ökar och blir våldsammare i samhället.

– Som en effekt av den internationella Metoo-rörelsen har jämställdhetsfrågan i Sverige aldrig varit mer aktuell, viktig och omtalad. Vår erfarenhet är dock att det saknas kunskap och samtalstillfällen om dessa frågor, säger Carina Söderlund på Bilda.

Bilda genomförde därför, med stöd av Landstinget Västernorrland, projektet "Jämställdhet i fokus". I Sundsvall anordnades så sex föreläsningar med tillhörande samtal på ämnet jämställdhet och sexualiserat våld.

– Vi startade även igång två studiecirklar för unga kvinnor om jämställdhet och självkänsla tillsammans med tre kvällar för män utifrån konceptet "Killmiddag", berättar Carina.

Konceptet Killmiddag har till syftet att män i en trygg miljö och grupp ska kunna umgås och prata om hur det är att vara man utifrån olika teman. De teman som togs upp i projektet var vänskap, sex, våld och porr.

Kulturfestival från Betlehem gästade Sundsvall

Dandanat är en festival som årligen arrangeras i Betlehem av Studieförbundet Bilda tillsammans med kultur- och utbildningsorganisationen Diyar. 27-30 september 2018 arrangerade Bilda en miniversion av denna kulturfestival – Dandanat Sundsvall. Namnet Dandanat betyder ”humma” eller ”jamma” på svenska och kulturfestivalen kan ses som en återträff för tidigare Dandanat-deltagare, som nu möttes på hemmaplan i workshops och jammade tillsammans för att sen spela live inför publik.

– Det musikaliska utbytet är svårt att beskriva i ord, det måste verkligen upplevas och det är häftigt att vi nu kan arrangera en återträff här i stan, säger Lilian Bokestig på Bilda.

Dandanat Sundsvall blev en fyradagars musikfest och ett brett kulturutbyte med workshops mellan lokala band och inbjudna gäster från Palestina. Under festivaldagarna fick musikälskare i Sundsvall en unik chans att ta del av den äkta känslan i Dandanat och hela festivalkonceptet med spelningar på restaurang E-street och Q.bar. På scenen såg vi Sundsvalls eget stjärnskott Lovis Åkerström tillsammans med Zaid Hilal från Palestina. Medverkade gjorde även medlemmar ur banden Jetbone, Rapper kC, Trakdor, No Reply och Chrystal Phillips. Utöver alla skickliga musiker som deltog fanns också gästerna Hania Kassicieh-Perseki och Rania Salsaa, två kvinnor som i en workshop berättade om sina liv, och om vardagen i Jerusalem och Betlehem.

– Jag har länge drömt om att vi här hemma i Sverige ska få uppleva vad som händer på en studieresa med Bilda till Mellanöstern. Det som gör våra resor så speciella är alla möten med människor från området som

lever just där. Nu får vi genom våra gäster, höra och uppleva lite av det som händer där, säger Elin Hansson, Mellanösternkontakt på Studieförbundet Bilda.

Summerrock fyller 11 år!

Under två veckor i juni genomfördes två veckors dagläger på Domsaga Musikhus i Sundsvall för elfte året i rad. Syftet med den här kursen är att låta ungdomar från 13 år och uppåt att prova på att spela i band för kanske första gången.

– Vi försöker sätta ihop band utifrån ungefärlig kunskapsnivå och önskemål om genre, berättar Lilian Bokestig verksamhetsutvecklare på Bilda.

Under kursen arbetade fyra handledare med två grupper vardera. Förutom att med hjälp av sin handledare ”repa” på sina utvalda låtar fick deltagarna även lektionspass i ljud och ljus teknik. Prova på att skriva egen musik och författa egna texter och uppleva clinics av professionella musiker.

– De får också lära sig om hörselvård om hur man arbetar i reploken för att inte skada varandras hörsel.

Det hela avslutades med en hejdundrande rockgala för nära och kära i en helt fylld konsertlokal.

URVAL AV VERKSAMHET SUNDSVALL

- Pop/rock
- Samhällskunskap/demokrati
- Stöd och relationer
- Film och fototeknik
- Folkmusik
- Tro i dialog
- Teater och dramatik

Sundsvalls eget stjärnskott Lovis Åkerström spelade tillsammans med Zaid Hilal från Palestina. Här med en Eritreansk Ortodox kör i Elimkyrkan. Foto: Michael Agaiby.

Säter

16	STUDIECIRKLAR+ANNAN FOLKB. VERKSAMHET
130	DELTAGARE
38	KULTURARRANGEMANG
441	PUBLIK

Volontären Håkan högläser året om

Håkan Bodin tar av sin jacka, sätter sig till rätta och tar upp boken Gustafspingor. Det är dags för högläsning på Enbackagården, för 34:e gången detta år. Tio par öron sitter förväntansfulla i salen.

– Håkans besök är mycket uppskattade av deltagarna och många känner igen mycket av det som han läser, vilket leder till diskussioner och erfarenhetsutbyte efter högläsningen, berättar Anette Andersson på Bilda.

Under året har volontären Håkan även läst Gustafsknappar och Historien om Säter – vår hembygd Säter, Hedemora och Stora Skedvi för gruppen. Han avslutade terminen så sent som den 27 december och startade sedan upp vårterminen redan den 2 januari 2019.

Kvinnor får prata ostört i sin grupp

I Elimkyrkan träffas en grupp med utrikes födda kvinnor varje vecka. De tränar på att prata svenska tillsammans. Gruppen leds av Elisabeth O som ser till att det inte blir för svårt för dem.

– Vi gör allt ifrån att läsa tidningen till att fika och arbeta med sömnad och stickning, säger Elisabeth, det viktiga att prata svenska och det ger resultat det är roligt.

Det är mellan sex och tio kvinnor som kommer varje gång och passar på att bara vara tillsammans och prata ostört, utan barn.

Söderhamn

474	STUDIECIRKLAR+ANNAN FOLKB. VERKSAMHET
3 666	DELTAGARE
354	KULTURARRANGEMANG
27 471	PUBLIK

Trafikkunskap på lätt svenska

Sysselsättningen bland utrikes födda, korttidsutbildade kvinnor är låg i Sverige och många har behov av olika utbildningsinsatser. Regeringen har därför gett i uppdrag åt studieförbunden att arbeta med både uppsökande och motiverande insatser för utrikes födda kvinnor. Syftet med satsningen är att öppna dörrar och skapa möjligheter till studier och arbete. Bilda anordnar studiecirkel och/eller öppna träffar för utrikes födda kvinnor som vill lära sig mer om vägar till studier och arbete i Sverige. I Söderhamn har vi under året erbjudit trafikkunskap på lätt svenska.

– Taher Kashmari som kommer från Afghanistan och har lett gruppen. Det blev ju jättepopulärt att få hjälp med teorin av en person som pratar samma språk och kan förklara på modersmålet, berättar Lena Källström verksamhetsutvecklare för asylverksamhet på Bilda.

Att upptäcka sina egna kompetenser ger självförtroende och skapar motivation för att hitta nya vägar till både studier och arbete.

– Studiecirkelledaren Taher blev mycket omtyckt av gruppen och hjälpte många kvinnor att snabbare få körkort i Söderhamn, säger Lena.

Taher Kashmari fikar med sin grupp. Foto: Lena Källström

Kättingfabrik med kreativitet

I den gamla kättingfabriken i Ljusne har Konstkraft sina lokaler. Konstkraft är en kulturförening som varit verksam sedan 2008 med utställningar, workshops och kurser som arrangeras under sommarhalvåret.

– PRO har skapandeverkstad varje vecka här och det pågår också skollovsaktiviteter, så som kurs i att teckna serier, skapande med trä och filminspelning, säger Diana Samuelsson, ordförande i föreningen.

Lokalerna bidrar till en kreativ miljö där många både nationella och internationella konstnärer tar chansen att skapa. Just nu finns 15 aktiva skapande människor och under året handlar det om mellan 200-250 personer som besöker utställningarna. Söderhamns kommun, PRO, Ljusne Bruksmuseum och Bilda samverkar för att föreningen ska kunna finnas kvar som ett guldgruv i Ljusne.

– Vi kommer att köra ett år i taget nu, men det finns ingen tanke på att avveckla föreningen Konstkraft, även om vi någon gång kanske behöver byta lokal, säger Diana Samuelsson. Bilda betyder jättemycket för oss, vi får hjälp med att starta upp studiecirklar, fakturering, utbetalning av arvoden. Vi kan även låna instrument och ljudprylar när det behövs i vår verksamhet. Jättesmidigt!

Internationella autismsdagen med föreläsning

För nionde året i rad uppmärksammade Bildablomman och eldsjelen tillika NPF förespråkaren Lasse Arvidsson autismsdagen och tillsammans arrangerade vi en föreläsningsskväll med Sofia Camnerin "När livet stramas åt skärps blicken" i april. En berörande föreläsning ur ett föräldraperspektiv som fyllde bänkraderna i Equmeniakyrkan i Söderhamn.

– Ett ämne som berör och engagerar. Sofia hade med sin bok med samma titel som föreläsningen och den sålde som smör i solsken efteråt, berättar Agneta Sundberg på Bilda.

Sofia är för övrigt förälder till tre barn varav ett barn har dubbla neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, är författare, pastor och biträdande kyrkoledare i Equmeniakyrkan i Stockholm. Hon är teologie dr. och försoningsfrågan har alltid legat henne nära, både i det mindre perspektivet och i det bredare.

Lina Wikblad vann Schools Out Live. Foto: Jonas Jonsson

Schools Out Live

Schools Out är ett av Söderhamns största evenemang för barn och ungdomar. En stadsfest för stora som små för att fira skolavslutningen. Schools Out har arrangerats sedan 2007 och har sedan dess kontinuerligt återkommit och utvecklats genom ungdomsinflytande, engagemang tillsammans med en rad lokala partners, däribland Bilda.

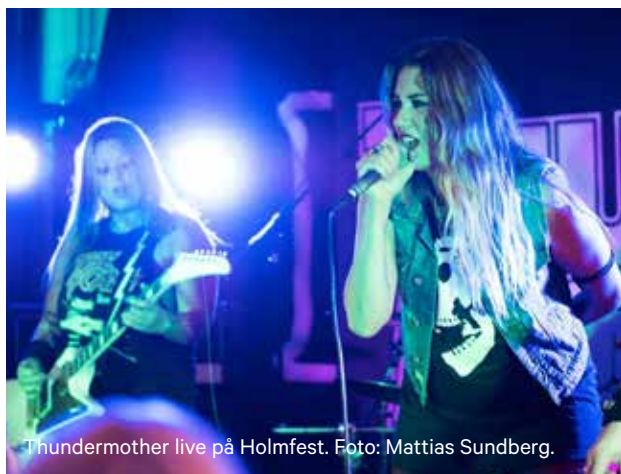
Under 2018 utökades samarbetet mellan Schools Out och Bilda med en regional talangtävling - SchoolsOut-Live.

– Tävlingsens syfte är att ge lokala talanger chansen att tävla om ett uppträdande på Schools Out i Söderhamn, säger Jonas Jonsson verksamhetsutvecklare på Bilda.

Efter en urvalsprocess, publikröster via webben, genomfördes finaltävlingen under arrangemanget Valborg 2.0 i Söderhamn och där Linn Wikblad tillslut stod som segrare. Hon fick sen chansen att uppträda live på Schools Out, med över 15 000 personer i publiken.

Elena Tallberg, Agneta Sundberg, Sofia Camnerin och Lasse Arvidsson. Fotograf: Clas Camnerin.

Hårdrock mot cancer

Hårdrocksfesten Holmfest arrangerades för första gången 2016, till minne av Fredrik Holmstedt som gick bort i cancer, 39 år gammal. Fredrik var en gemensam vän till arrangörerna och också anställd i Bilda.

– Efter begravningen bestämde vi oss för att hylla vår vän, som också var en musikprofil i Söderhamn, med en konsertkväll där överskott av intäkter skulle tillfalla Cancerfonden, berättar Martin Unoson, verksamhetsutvecklare på Bilda.

Efter ett lyckat första år har Holmfest fortsatt att arrangeras, och 2018 blev den tredje omgången. Konsertkvällen är välbesökt och uppskattas för såväl

innehållet som ändamålet men också för stämningen. Alla samlas för en god sak.

– Att många av besökarna har en koppling till den bortgångne är tydligt. Det är en tragisk orsak att konsertkvällen uppstått, men det är mycket glädje och kärlek i luften på plats, säger Martin.

I augusti stod Thundermother, Knogjärn samt Shitload of lolas på scenen på Eat & Meet i Söderhamn. Företag och privatpersoner auktionerade ut saker under kvällen. Lokala aktörer sponsrade med utrustning och arbetskraften är ideell för att insamlingen ska bli så stor som möjligt. Holmfest har totalt samlat in 118 000 kr till cancerforskning på tre år.

– Generositeten, det är det som sporrar oss att fortsätta, säger Peter Rudhberg, en av arrangörerna för konsertkvällen.

URVAL AV VERKSAMHET SÖDERHAMN

- Måleri
- Skönlitteratur och svenska
- Film och fototeknik
- Stöd och relationer
- Körsång
- Friskvård
- Folkbildning i äldreomsorgen

Timrå

Bilda på regnbågsveckan

För att verka för ett öppet, jämlikt och jämställt samhälle där homo-, hetero-, bisexuella samt trans- och queerpersoner accepteras på lika villkor arrangerades det en regnbågsvecka på biblioteken i Västernorrland under november månad. Regnbågsveckan är ett samarbete mellan biblioteken i länet, Studieförbundet Bilda, SISU och länsbiblioteket Västernorrland.

På biblioteket i Timrå bjöds det på författarbesök av Sara Lövestam, som berättade om sina böcker för vuxna utifrån HBTQ-perspektiv och konstutställningen Lesbisk landsbygd.

Samtal om tro

Att mötas i en liten grupp och samtala om sin tro, höra hur andra tänker och att tillsammans fördjupa sina kunskaper i Bibeln och det kristna livet, kan vara väldigt värdefullt och uppskattat. Några som gjort detta är en grupp kvinnor från Timrå Pingstförsamling. Som utgångspunkt har de, förutom Bibeln, haft studieböcker som hjälpt dem att djupdyka lite mer i vissa specifika ämnen och bibelböcker.

Gruppen har samverkat med Bilda i sju år och bland annat har Bildas stöd varit att köpa in studieböckerna, som genom åren varit av lite olika inriktning.

40	STUDIECIRKLAR+ANNAN FOLKB. VERKSAMHET
285	DELTAGARE
206	KULTURARRANGEMANG
6 412	PUBLIK

Minna Sörell, Klara Jansson och Emma och Emma Lundqvist jobbade under sommaren i en av två Kultur på gatangrupper i Timrå. Här underhåller trion besökare på Birsta köpcentrum. Foto: Olle Norberg.

Unga musikanter får chans att spela

Under fyra av sommarens veckor kunde Timråbor, turister och andra njuta av skön musik från sju unga musikanter. För andra året i rad arrangerade Bilda Kultur på gatan i Timrå kommun.

– Ljuv musik kunde höras, bland annat på daghem, äldreboenden, torg, sommarrestauranger, caféer och folkfester så som Nationaldagsfirandet på Vivstavärv och Lögdödagen, berättar Olle Norberg på Bilda.

I projektet ger Bilda tillsammans med kommunen ungdomar möjlighet att få sommarjobba som kulturarbetare. Var de än ställde upp sig och sina instrument

möttes de av stor uppskattning och applåder.

– Det är så roligt, det känns nästan inte som ett jobb, säger Klara Jansson sångerska i den ena av de två grupperna som arbetade under sommaren.

URVAL AV VERKSAMHET TIMRÅ

- Körsång
- Tro i dialog
- Rock och pop
- Musik på scen
- Folkbildning i äldreomsorgen

Vansbro

En sommardag i Skälö kapell

I det gamla pingstkapellet i Skälö är det mesta av insidan sig likt sedan invigningen 1928. Det ljusa och vackra kapellet är verkligen en skönhet i sig. En sommardag i juni kommer Bildas verksamhetsutvecklare, Siw på besök och blir väl mottagen av föreståndare Börje Karlsson Hoff tillsammans med hustrun Gunilla.

– Jag har förmånen att besöka dem och många intressanta samtal har det blivit genom året, säger Siw Stigsson, konsulent på Bilda.

Kapellet samarbetar med Bilda och det ger ett mervärde för föreståndarna.

45 STUDIECIRKLAR+ANNAN FOLKB. VERKSAMHET
322 DELTAGARE
177 KULTURARRANGEMANG
7 544 PUBLIK

– Idag består verksamheten till största delen musik och sång. Inbjudna gäster berättar sina life-stories och hur religionen förändrat deras liv, berättar föreståndare Börje Karlsson Hoff.

Gunilla och Börje arbetar för ett aktivt kapell. Foto: Siw Stigsson.

Föreläsning om hemmasittare

En novemberkväll föreläste Heidi Lundgren och Lisa Schütt på Vansbro församlingsgård om att vara hemmasittare. Ett 60-tal personer kom för att lyssna till Lisa, som har Aspergers syndrom och Heidi Lundgren som lever med bipolär sjukdom.

– Jag är förvånad över att det kom så pass många denna kväll då Vansbro är en ganska liten kommun, säger Lisa Schütt.

Föreläsarna berättade om sina tonår som hemmasittare och hur de tog sig ur det. Lisas kamp med depression och Aspergers syndrom och Heidi som bipolär. Under tonåren var det helt svart för Lisa, hon satt på sitt rum, tyst och ensam.

Strax innan hon fyllde 18 år fick Lisa diagnosen Aspergers – en neuropsykiatrisk funktionskillnad och nu kan hon hålla föreläsningar om sin diagnos. Ett viktigt och högaktuellt ämne som det pratas om både i radio

och TV. Föredraget vände sig till anhöriga, personer med egen diagnos, allmänhet, yrkesverksamma och arbetsgivare.

Heidi Lundgren och Lisa Schütt föreläser om hemmasittare. Foto: Helena Schütt

URVAL AV VERKSAMHET VANSBRO

- Rock och pop
- Körsång
- Tro i dialog
- Samhällskunskap/demokrati

Ange

Upplevelser finns kvar i minnet

I mörkaste december satte Teaterverkstans barngrupp, i samarbete med Studieförbundet Bilda, upp den läskiga och roliga pjäsen Portalen i leksaksaffären.

– Under hösten har vi spånat fram idéer kring manus och äntligen blev den klar!, säger Maria Marre Gustafsson som är ledare för gruppen.

Publiken ringlade långt ut i foajén och fyllde läktaren. Innan föreställningen blev skådespelarna sminkade, de fick testa att stå i strålkastarljus för första gången, öva att prata högt och vända sig ut mot publiken.

– Pirret i magen spred sig i hela huset och föreställningen blev superlyckad! Stoltare skådespelare får man leta efter och direkt efter applådtacket, i kulisserna, kom frågorna: ”När börjar vi med nästa pjäs?”, ”Vad ska vi spela sen?” och ”Får vi fortsätta spela teater till våren?”, berättar Kärstin Leander som också jobbar med barngruppen.

26 STUDIECIRKLAR+ANNAN FOLKB. VERKSAMHET
205 DELTAGARE
926 KULTURARRANGEMANG
7 293 PUBLIK

Teaterverkstans barngrupp satt upp en egen pjäs. Foto: Teaterverkstan.

På Teaterverkstan finns idag flera dansgrupper för olika åldrar. Teaterverksamhet för barn, ungdomar och vuxna under ledning av Kärstin Leander och Maria Marre Gustafsson. Det finns också olika studiecirkelar med inriktningar som film, hälsa och kost.

– Att arbeta med teater och drama med unga människor är att hjälpa dem att skapa mening i sina liv, säger Maria. Dramaövningar är en metod för att

hitta en djupare förståelse i många svåra frågor. Man bygger upp en social medvetenhet och bryter tabun. Bilder och egna upplevelser finns kvar i minnet långt efter det att orden har glömts bort. Att uttrycka sig själv, känslor och idéer kreativt i t.ex. teater, musik, dans och sång ger människor en öppen inställning och en bra självkänsla.

Teaterverkstan verkar för att utveckla barn- och ungdomsteatern, samt teater där barn-ungdomar-vuxna möts i gemensamma projekt. Föreställningarna är i sig inte huvudmålet, utan det arbete som görs i grupperna på resans gång.

URVAL AV VERKSAMHET ÅNGE

- Måleri
- Rock och pop
- Modern konstdans
- Teater och dramatik

Kulturupplevelser på äldreboenden

Det livslånga lärandet ska vara tillgängligt för alla. Att få känna, uppleva och bli berörd – hela livet. Det kan handla om att både få uppleva och uttrycka kultur. Eller att få minnas och reflektera över livet tillsammans med andra.

I Ånge kommun har Bilda under året samarbetat med Samhall som har till huvuduppgift att skapa utvecklande jobb åt personer med funktionsnedsättning. Tillsammans har vi varje vecka bjudit äldre personer på boenden runt om i Ånge kultur av olika slag. Det har varit sång, musik, film, litteratur, föreläsningar och samtal.

– Att få sätta guldkant på de äldres vardag med trevliga, nyttiga och utvecklande kulturupplevelser är väldigt givande. Deltagarna uttrycker ofta en stor tacksamhet för att vi hjälper dem få en bättre och meningsfullare tillvaro säger Carina Söderlund som jobbar på Bilda med dessa arrangemang.

Are

Bokcirkel med många samtal

Det finns många anledningar att var med i en bokcirkel. Förutom det givna skälet att samtala kring böcker, kan också det sociala, mötet med nya och gamla vänner, stå i centrum. Det kan också handla om önskan att fördjupa kunskap kring särskilda ämnen, teman och personer.

I Järpen bor Gun-Brith Westberg som är cirkelledare för en bokcirkel som Västra Jämtlands RPG-förening har. Gruppen har åtta deltagare och den äldsta är 97 år. När de möts läser de gärna dokumentära böcker från Jämtland, Kina och Afrika.

– Det som är härligt med en bokcirkel är att dela det vi läser och diskutera från olika vinklar och fundera hur det skulle kunna vara. Sen är ju den sociala biten en viktig del. Vi avslutar alltid med ett enkelt fika då vi möts hemma hos varandra. Jag tror vi är inne på femte året nu i denna grupp. Några har slutat och några nya har tillkommit. Så länge intresse finns kommer vi att fortsätta, berättar Gun-Brith.

82 STUDIECIRKLAR+ANNAN FOLKB. VERKSAMHET
651 DELTAGARE
4 KULTURARRANGEMANG
82 PUBLIK

Bokcirkeln brukar mötas hemma hos varandra och fika. Foto: Gun-Brith Westberg

Älvdalen

24	STUDIECIRKLAR+ANNAN FOLKB. VERKSAMHET
148	DELTAGARE
49	KULTURARRANGEMANG
1 080	PUBLIK

Socialt arbete i församling

Salemkapellet i Älvdalen är en fair-trade kyrka. Älvdalens Baptistförsamling bildades redan 1854 och är en av Sveriges första baptistförsamlingar med en stundtals dramatisk historia.

– Vi är en del av Ekumeniakyrkan i Sverige och har för närvarande ca 60 medlemmar. Vi firar gudstjänst de flesta söndagar, berättar pastor Kersti Vikström som också är cirkelledare.

Församlingen har en lång tradition av socialt arbete, sedan år 2015 driver de ett arbetsintegrerat socialt företag. I en byggnad bredvid finns "återbruksaffären" och loppis "IESSN TIL" som drivs av församlingen och ger arbetstillfällen för älvdalsbor.

– "Iessn til" betyder "en gång till" på älvdalska. Det betyder att vi tror att alla människor är lika mycket värda och att alla har resurser som är värda att tas till vara, säger Kersti Nyberg som är arbetsledare i köket men även cirkelledare för Bilda

Salemkapellet ligger vackert i grönskan. Foto: Kersti Vikström

iessn til

= en ny möjlighet för såväl
människor som prylar

Forskare kallar älvdalskan för ett språk, märkvärdigare och "finare" än svenskan, med sina likheter med den urgamla fornordiska som talades långt tillbaka i tiden.

Östersund

79	STUDIECIRKLAR+ANNAN FOLKB. VERKSAMHET
498	DELTAGARE
61	KULTURARRANGEMANG
2 207	PUBLIK

Självbilden i dagens samhälle

Elin kände sig ful och tjock. Trots att det inte fanns skäl till det. Då gjorde hon och kompisen Annika en dansföreställning om hur svårt det är att vara nöjd med sin kropp. Resultatet blev - Kära kropp - en dansföreställning och workshop som erbjöds gratis i Gamla Tingshuset, Östersund i början av december. 35 personer kom och såg föreställningen och många av dem stannade kvar för att samtala om kvällens tema kring utseende och självbild i dagens samhälle. Föreställningen och workshopen leddes av Annika Lindahl

och Elin Hedin från Stockholm. Kvällen arrangerades av Bilda i samarbete med representanter från Region Jämtland/Härjedalen och Östersunds kommun.

Ett rörelsepass under utbildning ger ny energi. Foto: Maria Ceder.

Bilda satsar på existentiell hälsa i Östersund

Den 20 februari 2018 fylldes Frälsningsarmén i Östersund av existentiella frågor. Bilda bjöd in till en ledarutbildningsdag i materialet Livet och hälsan, som en del i en satsning på existentiell hälsa.

– Vi hade ”En kväll med Bilda” i Östersund under hösten 2017 och efter det hörde en samverkande församling i Östersund av sig och sa att det var intresserade av just Livet och Hälsan, säger Maria Ceder, konsulent på Bilda)

Efter lite planerande och utskick av inbjudan kunde så Bilda erbjuda en utbildning lokalt i Östersund.

– Vi utbildade sammanlagts sex personer den där dagen och fler utbildningar är på gång. Det finns ett stort behov och vi märker en stor efterfrågan på den här typen av utbildningar som ger människor en möjlighet att prata om livsfrågor som ofta annars inte hinns med i tempot i dagens samhälle, berättar Maria Högtorp, samordnare för Bilda Mitts regionala utvecklingsprojekt om existentiell hälsa.

Livet och hälsan är ett studiesamtalsmaterial med praktiska övningar utifrån WHO:s 8 definitioner av existentiell hälsa. I utbildningen fick de testa på både rörelsepass och kreativa pass som komplement till samtalen.

– Den feedback vi fick efter utbildningen var positiv med betoning på att det varit värdefullt att praktiskt få testa att planera och genomföra något av de olika temana, säger Maria Ceder.

URVAL AV VERKSAMHET ÖSTERSUND

- Religionskunskap
- Folkmusik
- Svenska för invandrare
- Hantverk
- Ljudutbildning
- Musik på scen

Spelpipa är på modet

Kurs i spelpipa har arrangerats vid ett par tillfällen under året på Gamla Tingshuset i Östersund. Kursledare har varit Gunnar Stenmark och Elisabet Grönlund som lärt ut folkmusik på just spelpipa.

– Ja, vi lär ut några låtar och gör ett enkelt arrangemang, det brukar passa både de som redan spelar och de som är nybörjare, säger Gunnar Stenmark.

Många av instrumenten som används under kursen är byggda av Gunnar själv, som tidigare även haft kurser i hantverket att bygga sin egen spelpipa.

– Jag lånar ut pipor till de som inte har sedan tidigare och säljer också till de som är intresserade av att köpa, säger Gunnar.

Första kursen i februari blev mycket uppskattad och önskemål om fler kurser gjorde att det blev ännu en i november. Bilda hjälpte till med annonsering och lokaler för att kunna genomföra kursen. Planer finns redan om att erbjuda samma upplägg under 2019.

Kursledare var Gunnar Stenmark och Elisabet Grönlund som lärt ut folkmusik på spelpipa i Östersund. Foto: Olle Norberg.

Profilområden

Kyrka

Våra nära relationer till kyrkofamiljerna – frikyrkorna, de ortodoxa och österländska kyrkorna och den katolska kyrkan – är identitetsskapande för Bilda. Vi vill vara ett studieförbund för kyrkor och för kyrkornas samspel med samhället. När vi samarbetar med våra medlemsorganisationer gör vi det utifrån deras sammanhang och deras behov.

Vi tar tillvara våra medlemsorganisationers unika kompetens och erbjuder redskap för bildnings- och kulturverksamhet i församlingarna, med utrymme såväl för teologisk reflektion som odling av spiritualitet och tradition. Vi har till exempel stor musikverksamhet, ledarutveckling, bibelstudier och alphagrupper i samverkan med församlingarna. Här finns även stor verksamhet med språkkaféer och annan verksamhet som riktar sig till nyanlända och asylsökande.

I REGION BILDA MITT har vi under 2018 fortsatt arbetet med att utveckla vår samverkan med våra församlingar och att hitta mervärden för dessa i form av utbildningar och samverkan i viktiga samhällsfrågor.

Våra verksamhetsutvecklare har besökt församlingar med "se möjligheterna" som är en hjälp till församlingar att hitta vägar för framtiden. Se exempel under Smedjebackens kommun sid 35.

Vi har även arrangerat "Lära för att leda" på fem orter, där vi även har bjudit in deltagare från alla tre kyrkofamiljer, frikyrkorna, de ortodoxa och den katolska kyrkan. Se exempel under Sandvikens kommun sid 35.

Kultur

Bilda har en rik och bred kulturverksamhet som till stor del består av musik i olika former, men även många andra uttryck, som körsång, dans, hiphop litteratur, film, foto och hantverk. Kultur och kreativitet har djupa rötter i Bilda och i folkbildningen i stort. Vår verksamhet präglas av stark deltagarkultur och medskapande eftersom vi tror på att utövarna ska få

utvecklas på sina egna villkor. Vi har ständigt fokus på just medskapande, inkludering och tillgänglighet för att tillgodose många olika behov. Under flera års tid har vi även arbetat med att främja deltagarkultur, lyfta amatörkulturen och de ideella föreningar i deras kulturgärning genom olika samarbeten och projekt.

En viktig del i Bildas kulturverksamhet är alla de mötesplatser och scener som vi erbjuder våra artister, inte minst möten över kulturformer och genregränser. Det sker framför allt i Sverige men även utomlands. Ett exempel på det är kulturfestivalen Dandanat, som arrangerades för trettonde gången hösten 2018.

I REGION BILDA MITT har vi under året erbjudit våra cirkeldeltagare en föreläsningsserie kring jämställd kulturscen där vi lyfter frågor kring jämställdhet inom musiklivet såväl på amatörnivå som professionellt. Läs om Emma Svanströms föreläsning i Sandviken på sidan 34

Projektet *Kultur på gatan* har under 2018 växt till att under året ha genomförts i tio kommuner. Här får ungdomar chansen att arbeta inom kultur, och det har gett ett 70-tal ungdomar sommarjobb. Läs om Kultur på gatan under Gävle kommun på sidan 17 och under Timrå kommun på sidan 43.

Samhälle

Bilda tar aktiv del i att forma vårt svenska samhälle i ett globalt, mångkulturellt sammanhang – där behovet av möten över gränser blir allt större. Vi arbetar på flera arenor och med många olika samverkanspartner, såväl medlemsorganisationer som andra organisationer, föreningar och offentlig sektor för att möta samhällets utmaningar och verka för hållbarhet.

En viktig del i Bildas arbete är strävan efter allas delaktighet i samhällslivet på lika villkor. Mångfald, jämställdhet och mänsklig värdighet utgör självklara utgångspunkter för Bildas folkbildningsarbete. Genom möten och samtal förebygger vi ohälsa, främlingsfientlighet och konflikter samt skapar förutsättningar för

Mellanöstern

hållbart liv, demokrati och positiv samhällsutveckling.

Verksamheten spänner över många områden med stort fokus på verksamhet för människor som är nyanlända eller söker asyl i Sverige, inom hållbarhetsområdet, demokratifrågor och konflikthantering, hälsa och digital delaktighet.

I REGION BILDA MITT har vi under året haft fokus på:

Att arbeta för en bättre psykisk hälsa hos unga med Tjej och Killgrupper i ämnen som mental hälsa, självkänsla och självförtroende. Vi har även arbetat med att öka kunskapen om unga som lider av Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar genom att anordna föreläsningar och studiecirkelar på området.

Främja god samhällsutveckling och hållbart liv genom att ordna öppna samtalskvällar på aktuella samhällsfrågor, jobbat med studiecirkelar kring föräldrars delaktighet i barnens lärande, anordnat kurser omkring IT- frågor för seniorer.

På ämnet jämställdhet har vi tillsammans med samarbetspartners såsom tjejjourer och kvinnojourer arrangerat föreläsningar och studiecirkelar omkring sexualiserat våld, gender och utsatthet på nätet. Vi har också jobbat med konceptet Killmiddag som Make equal tagit fram för att främja jämställdhet.

För integration och mångfald har vi anordnat studiecirkelar för människor med invandrar bakgrund på ämnen så som "Det mångkulturella Sverige" och "Grön odling".

Vi har bedrivit två egna projekt för att sprida folkhälsa och välmående. Det ena projektet riktade sig till att få människor att mötas i samtalsgrupper och kurser omkring Existentiell hälsa och livstolkning. Det andra projektet handlade om aktiviteter som ökade välbefinnande. Exempel på sådana verksamheter är Sittdans, Vi sjunger hjärna- körverksamhet för människor med minnessvårigheter och Passion för livet kurser.

BILDAS BILDNINGSARBETE kring Mellanöstern sker genom studiecirkelar och seminarier i Sverige och studieresor som arrangeras genom vårt studiecenter i Jerusalem. Sedan 1991 har Bilda drivit Swedish Christian Study Centre (SCSC), med fler än 1 000 årliga besökare. Studiecentret är framför allt ett resurscenter för de studieresor som vi arrangerar, men även en mötesplats för andra besökare i området. Mellanöstern, och inte minst Israel och Palestina, utgör ett studieområde om den kristna kyrkans rötter, om möten mellan religioner, om mänskliga rättigheter och internationell humanitär rätt. Jerusalem fungerar som en unik mötesplats och utsiktspunkt för svenskt folkbildningsarbete.

Bilda arrangerar även kulturutbyten mellan Sverige och Israel/Palestina, bland annat i form av den årliga kulturfestivalen Dandanat i Betlehem. Under 2018 genomfördes 26 studieresor till Israel och Palestina, med sammantaget 397 deltagare. Den typiska studieresan med Bilda utgörs av en lokal studiegrupp som avslutar sin studiecirkel med en resa.

Under 2018 genomfördes Dandanat i Sverige för första gången av Bilda Mitt i Sundsvall. Läs mer om det under Sundsvalls kommun på sidan 39.

Ledarutveckling

VÅRA CIRKELLEDARE ÄR NYCKELPERSONER i Bildas verksamhet. Vi vill och behöver värna deras kompetens och engagemang för att genomföra bra folkbildande verksamhet. Under 2018 har Bilda utvecklat en ny webbaserad grundutbildning för cirkelledare. Den nya webbaserade utbildningen är, tillsammans med introduktionssamtalet, den inledande och obligatoriska delen i Bildas ledarutvecklingskoncept Lära för att Leda. Den ger också en bra grund för att gå vidare med Bildas fysiska cirkelledarutbildning, som arrangeras löpande. Utöver olika ledarutbildningar erbjuder Bilda kompetensutveckling för cirkelledare i form av seminarier, workshops och föreläsningar.

I REGION BILDA MITT finns idag 1592 aktiva huvudledare. Vi har även ledare som är validerade, 1002 st. Genom konceptet Lära för att leda vill vi skapa en god kvalitet i folkbildningen och arbetar för långsiktig ledarförsörjning.

Bilda Mitt har 1195 grundutbildade cirkelledare. Vi erbjuder ledarutbildningar och mötesplatser som ger kunskap, inspiration och konkreta verktyg i ledarrollen. Vi utvecklar grund- och fortsättningsutbildningar för cirkelledare.

1592

**huvudledare var aktiva i
Bilda Mitt under 2018**

Antal cirkelledare 2018

Aktiva huvudledare i regionen	1592
Nya cirkelledare	361
Introducerade cirkelledare	1 072
Validerade cirkelledare	1 002
Grundutbildade cirkelledare*	1 195
Webbutbildade cirkelledare	19

*Lära för att leda samt validering av ledare

Cirkelledarutbildningar 2018

Livet och hälsan	Datum
Östersund	20/2
Gävle	26/9

En kväll med Bilda	Datum
Sundsvall	19/3
Sundsvall	17/9
Edsbyn	21/3

Lära för att leda grund	Utbildningar
Falun	2
Sundsvall	2
Gävle	1
Söderhamn	1
Edsbyn	1

Föreläsningar för cirkelledare

Att lyckas i replokalen, med Mats Olsson	Datum
Söderhamn	20/9
Rättvik	29/9

Jämställd kultur, med Emma Swanström	Datum
Ljusdal	7/11
Sandviken	8/11

Stödfunktioner

Administration och ekonomi

Under 2018 fortsatte arbetet med att se över och justera arbetssätt och rutiner, vilket fortsätter även under 2019. Ekonomihantering och rutiner togs upp under året i utbildning inom ekonomi, administration och kvalitet. Riktlinjer var även ett av fokusområdena vid årets internkontroll.

Utvecklingsgruppen inom administration för teamledarna i de sex regionerna möttes tillsammans med anställda på förbundskansliet vid fyra tillfällen. Utvecklingsgruppen arbetar med att utveckla enhetliga rutiner för rapportering av verksamheten i Bilda, men är också ett stöd för respektive regions utvecklingsarbete inom ekonomi och administration, samt inom deras arbete med regional kvalitetsutveckling. Under 2018 fokuserade vi även fortsatt på att öka antalet arrangemang där e-lista används för rapportering.

Kommunikation och IT

Det förändringsarbete som inleddes 2017 fortsatte under 2018 med fortsatt implementering av en strategi för digital kommunikation. Fokus i kommunikationsarbetet är att stödja verksamhetsmålen och på ett tydligt sätt förmedla Bildas verksamhet utifrån våra intressenters behov. Vi prioriterar personliga möten och digitala kanaler.

Under 2018 ökade Bildas synlighet (räknat i räckvidd och engagemang) i sociala medier liksom antalet månatliga besökare och sidvisningar på webben. För att tillgängliggöra Bildas offentliga arrangemang för fler livesändes ett stort antal seminarier via sociala medier. I samband med Almedalsveckan lanserades Bildas podd *Livet på jorden* i vilken Bildas förbundsrektor Åsa Paborn samtalar om existentiella frågor med en inbjuden gäst.

Under 2018 togs en ny grafisk profil fram, för att bättre matcha Bildas breda verksamhet och skapa en verktygslåda för digital kommunikation. Den nya grafiska profilen fasas in under längre tid av hänsyn till ekonomi och hållbarhet. Under året genomfördes även ett omfattande arbete med att uppdatera Bildas webb-

plats, bilda.nu. Den nya versionen lanseras i början av 2019.

I samverkan med det digitala utvecklingsprojektet förberedde IT och kommunikation för att skapa effektiva digitala arbetssätt, med målet att implementera nya arbetsverktyg under 2019.

HR

HR arbetar med processer som handlar om att attrahera och utveckla medarbetare, vilket bland annat innebär gemensamma kompetensutvecklingsinsatser. Under 2018 gick ett 30-tal medarbetare *Ny i Bilda*, som är vår introduktionsutbildning för nyanställda. Bland andra utvecklingsinsatser som genomfördes under året var utbildningen *Hantverket konsulent*, som baseras på erfarenhetsutbyte i syfte att fortbilda konsulenter i sin roll. Även ekonomi- och kvalitetsutbildningar för nyanställda genomfördes. Vi genomförde utbildningar och erfarenhetsutbyten för att bättre möta möjligheterna för Bilda att utveckla verksamhet genom idéburna och offentliga partnerskap (IOP) och andra samverkansprojekt.

Riktade kompetensutvecklingsinsatser genomfördes för kommunikatörer, nya chefer kring ledarskap och arbetsmiljö och även en utbildning för skyddsombud. I samband med regionala och nationella nätverksträffar inom våra profilområden kultur, samhälle och kyrka skedde erfarenhetsutbyte och kompetenspåfyllnad.

Nytt för året var att vi arbetade allt mer med digitala utbildningar, bland annat genom det vi kallar kollegial kompetensutveckling. Det innebär att medarbetare via Skype delar erfarenheter, metoder och kunskaper till kollegor i resten av landet.

Alla medarbetare i Bildas sex regioner fick under hösten utbildning i den nya webbaserade grundutbildningen för cirkelledare. En utbildning som våra konsulenter nu sprider till Bildas cirkelledare.

Under året uppdaterade vi policyer vad gäller tillgäng-

lighet och jämställdhet och under 2019 behöver vi i Bilda förankra hur vi säkrar att vi lever upp till dessa.

Kvalitetsarbete

Bildas systematiska kvalitetsarbete utgår från att stödja och säkerställa att verksamheten är i linje med statens folkbildningspolitiska mål och fyra syften med stödet till folkbildningen, Bildas ändamålsparagraf, Bildas strategidokument *Möten över gränser* och verksamhetsplaner. I allt vårt arbete strävar vi efter att säkra god kvalitet och att kvalitetsarbetet avspeglar alla nivåer – administration, verksamhetsformer och innehåll.

Den löpande internkontrollen genomförs i enlighet med *Bildas instruktion för internkontroll* och syftar till att:

- granska om den inrapporterade verksamheten genomförts enligt anvisningar och krav,
- fånga upp väsentliga brister,
- följa upp regionens övergripande arbete med internkontroll, med fokus på regionens handlingsplaner och kvalitetshöjande åtgärder,
- utföra kontroller av särskilt riskfyllda kontrollaktiviteter och rutiner inom ekonomi och bokföring,
- kartlägga eventuellt behov av ytterligare fördjupad granskning,
- stödja regionens utvecklingsarbete inom internkontroll genom gemensam reflektion över styrkor och brister.

De brister och verksamhetsrisker som identifieras hanteras genom kvalitetshöjande åtgärdsarbete på regional och central nivå.

Under 2018 genomfördes en fördjupad granskning (särskild kontroll) av 2017 års verksamhet i tre av Bildas sex regioner. Motsvarade 5 procent av Bildas totala antal studietimmar i verksamhetsformerna studiecirklar, annan folkbildningsverksamhet och kulturprogram valdes ut slumpvis för kontroll mot närvarolistor och kulturrapporter i de tre regionerna. Därutöver genom-

fördes särskilda kontroller av bland annat följsamhet gentemot anvisningar för statsbidragsfinansierad folkbildning, kraftiga verksamhetsförändringar och kvalitetssäkring av rapporterings- och ekonomihantering.

Som ett led i internkontrollen genomfördes även en kvalitativ och kvantitativ deltagar- och ledarundersökning för att fånga delaktigheten och lärandet hos deltagare och grupper i studiecirklar samt deras upplevelse av Bildas stöd. Svaren analyseras på regionnivå utifrån frågor om verksamhetens koppling till folkbildningens fyra syften, Bildas mervärden, trender, mönster och sammanhang och hur dessa påverkar Bildas arbetssätt, verksamhetsplaner och handlingsplaner. En jämförelse mellan 2017 och 2018 visar en positiv utveckling vad gäller deltagarnas upplevda delaktighet, ledarnas bedömning av gruppens lärande och deras nöjdhet med Bildas stöd.

Bilda arbetar kontinuerligt med att förbättra sitt kvalitetsarbete. Under 2018 genomfördes exempelvis följande utvecklingsarbete:

- Formalisering av nätverk för regionala teamledare för administratörer för ökat lärande, samordning och kvalitetssäkring.
- Utveckling av kansliets granskningsuppdrag, inklusive den särskilda kontrollen av regionernas övergripande systematiska kvalitetsarbete.
- Utveckling av interna utredningsrutiner. Utveckling av metoder för uppföljning och utvärdering för att stärka organisationens interna lärande.
- Utveckling av former för regionernas och förbundskansliets uppföljning av folkbildningens fyra syften.

Projektstödsfunktionen

Bilda har en funktion för att stödja och kvalitetssäkra projektverksamheten. Projektstödsfunktionens syfte är att stödja verksamhetsutvecklare och projektledare under beredning, uppföljning och utvärdering av projekt och bygga projektkompetens inom Bilda genom utbildningar.

Regionfakta

Studieförbundet Bilda Mitt

Studieförbundet Bilda Mitt omfattar Dalarnas-, Jämtlands- och Gävleborgs län samt Medelpad. Regionkontoret finns i Söderhamn, länskontor finns i Borlänge och Sundsvall samt platskontor i Östersund, Järvsö, Bergsjö, Edsbyn, Gävle, Mora, Rättvik och Malung. Förutom kontor så finns verksamhetslokaler i praktiskt taget alla kommuner i region Mitt. Studieförbundet Bilda Mitt har personal inom alla profilområden, liksom inom kompetensområdena och stödområdena.

Personal och ledare

Regionen har ett 50-tal anställda inom ett flertal funktioner som till exempel verksamhetsutvecklare, administratörer, fastighetsskötare, kultursamordnare, projektanställda, kommunikatör och deltidsanställda ledare. Personalen leds av regionchefen och två enhetschefer. Ytterst ansvarig är regionstyrelsen.

I regionen har vi förmånen att ha cirka 2.000 ledare (!) och de allra flesta jobbar ideellt i vårt folkbildningsarbete.

Kompetensutveckling för förtroendevalda, personal och ledare är viktig för oss i Bilda så därför avsätter vi pengar till en nationell kompetensutvecklingsfond. Genom detta förfarande ger vi oss själva goda förutsättningar att satsa på kompetensutveckling. Under 2018 har ett flertal tillfällen för kompetensutveckling arrangerats med goda resultat.

Bilda Mitt

2018 var andra året i den nya regionen Mitt. Mycket arbete har fortsatt lagts ner på att foga samman den gamla regionen GävleDala med Medelpad och Jämtland som förr var en del av Mittsverige. Vi har hittat flera goda rutiner och samarbetsformer under året.

Verksamhetsutveckling

Jämfört med 2017 har antalet omräkningstimmar minskat med cirka 5% och antalet unika deltagare i studiecirkelar med cirka 1%. Antalet unika deltagare i annan folkbildningsverksamhet har ökat med cirka 6%. Verksamheten i Jämtlands län har ökat med cirka 100% omräkningstimmar.

Regionstämma

Regionstämma hölls 14/4 på Söderhamns teater med ett knappt 20-tal ombud närvarande. Förutom sedvanliga årsmötespunkter visades musik- och teaterföreställningen Swede Hollow.

Styrelsen

Regionstyrelsen har under året haft fyra protokolls-förda sammanträden. Förutom de ordinarie ärendena så har verksamhetsutveckling och digitalisering varit stora frågor.

REGIONSTYRELSENS LEDAMÖTER

Sofia Sahlin, Stöde, *ordförande*

Thomas Magnusson, Kullsbjörken, *vice ordförande*

Torbjörn Schönning, Hudiksvall

Jon Holmén, Falun

Mona Agaiby, Gävle

Karin Björk, Sandviken

Rebecca Lacaba Larsson, Sandviken

Andreas Thunmarker, Falun

Eva Persson, Gävle

Mats Isaksson, Ope/Östersund

Valkommitté

Kerstin Sonnbäck

Kerstin Björke

Revisorer

Ordinarie:

Aukt. revisor Ragnar Santesson, Winthers Revisionsbyrå och Magnus Hjelmblom.

Suppleanter:

Lena Isik, Winthers Revisionsbyrå och Berit Gyll.

Februari 2019

John Staffas

Regionchef Bilda Mitt

Personalgalleri

Michael Agaiby
Verksamhetsutvecklare Kyrka
0270-628 24
michael.agaiby@bildan.nu
GÄVLE

Mikael Bäcklin
Profilområdesansvarig Kultur
0270-628 09
micke.backlin@bildan.nu
SÖDERHAMN

Anette Andersson
Handledare
0243-58 44 08
anette.andersson@bildan.nu
MORA

Johanna Bölja Hertzberg
Verksamhetsutvecklare Kultur
0651-56 52 63
johanna.bolja@bildan.nu
JÄRVSÖ

Lotta Andersson
Utbildare FolkUngar
070-347 73 44
lotta.andersson@bildan.nu
SUNDSVALL

Maria Ceder
Verksamhetsutvecklare Kyrka
060-740 40 32
maria.ceder@bildan.nu
SUNDSVALL

Göran Backlund
Verksamhetsutvecklare Kultur
063-665 10 81
goran.backlund@bildan.nu
ÖSTERSUND

Ian Carr
Utbildare FolkUngar
070-264 00 38
ian.carr@bildan.nu
FALUN

Anette Biller
Kulturarbetare i vården
0270-628 00
anette.biller@bildan.nu
SÖDERHAMN

Lars Elverovski
Verksamhetsutvecklare Kultur
0652-56 58 00
lars.elverovski@bildan.nu
BERGSJÖ

Lilian Bokestig
Verksamhetsutvecklare Kultur
060-61 15 70
lilian.bokestig@bildan.nu
SUNDSVALL

Elin Hansson
Verksamhetsutvecklare Kyrka och Kultur, Mellanöstern kontakt
060-740 40 37
elin.hansson@bildan.nu
SUNDSVALL

Emelie Bornlöf (*vikarie*)
Verksamhetsutvecklare Kyrka
0243-58 44 09
emelie.bornlof@bildan.nu
DALA-JÄRNA

Marie Hedström
Områdesansvarig Adm/Ekonomi
0270-628 03
marie.hedstrom@bildan.nu
SÖDERHAMN

Åke Hermansson
Kulturarbetare i vården
0280-77 52 11
MALUNG

Daniel Johansson
Handledare Hiphop
026-66 29 41
daniel.johansson@bildanu.se
GÄVLE

Anna-Sara Hjertström
Verksamhetsutvecklare Kyrka
0243-887 02
anna-sara.hjertstrom@bildanu.se
BORLÄNGE

Lotta Johansson
Verksamhetsansvarig Folkmusik
0248-79 70 50
lotta.johansson@bildanu.se
RÄTTVIK

Paulina Hjertton
Verksamhetsutvecklare Kultur
0243-58 44 04
paulina.hjertton@bildanu.se
BORLÄNGE

Amanda Jonsson (*tjänstledig*)
Verksamhetsutvecklare Kultur
0243-58 44 05
amanda.jonsson@bildanu.se
BORLÄNGE

Jon Holmén
Verksamhetsutvecklare Kultur
0248-79 70 50
jon.holmen@bildanu.se
RÄTTVIK

Jonas Jonsson
Verksamhetsutvecklare Kultur
0270-628 05
jonas.jonsson@bildanu.se
SÖDERHAMN

Jessica Holmström
Administratör
0243-58 44 06
jessica.holmstrom@bildanu.se
BORLÄNGE

Staffan Jonsson
Verksamhetsutvecklare Kultur
0651-56 52 62
staffan.jonsson@bildanu.se
JÄRVSÖ

Jens Höglin
Verksamhetsutvecklare Kultur
060-740 40 36
jens.hoglin@bildanu.se
SUNDSVALL

Tony Karsbo
Profilområdesansvarig Kyrka
0271-80 93 99
tony.karsbo@bildanu.se
EDSBY

Maria Högtorp
Verksamhetsutvecklare Samhälle
060-740 40 33
maria.hogtorp@bildanu.se
SUNDSVALL

Eiwor Kjellberg
Verksamhetsutvecklare Kultur
Projektledare FolkUngar
0651-56 52 61
eiwor.kjellberg@bildanu.se
JÄRVSÖ

Lena Källström
Verksamhetsutvecklare
Asylverksamhet
0270-628 22
lena.kallstrom@bilda.nu
SÖDERHAMN

Aidin Razavi
Enhetschef
0243-887 03
aidin.razavi@bilda.nu
BORLÄNGE

Emil Lantz
Verksamhetsutvecklare Kultur
0243-58 44 05
emil.lantz@bilda.nu
BORLÄNGE

Annika Rönning
Administratör
0270-628 10
annika.ronning@bilda.nu
SÖDERHAMN

Tove Liljedahl
Verksamhetsutvecklare Kultur
och Samhälle
060-740 40 32
tove.liljedahl@bilda.nu
SUNDSVALL

Helena Schütt
Verksamhetsutvecklare Samhälle
0243-887 01
helena.schutt@bilda.nu
BORLÄNGE

Olle Norberg
Enhetschef och Verksamhets-
utvecklare Kultur
060-740 40 35
olle.norberg@bilda.nu
SUNDSVALL

Katarina Sjöblom
Fastighetsansvarig
0270-628 19
katarina.sjoblom@bilda.nu
SÖDERHAMN

Lena Nykvist
Administratör
0243-58 44 07
lena.nyqvist@bilda.nu
BORLÄNGE

Hasse Spannare
Verksamhetsutvecklare Kultur
0270-62811
hasse.spennare@bilda.nu
SÖDERHAMN

Carola Onelius
Handledare
0270-628 00
carola.onelius@bilda.nu
SÖDERHAMN

John Staffas
Regionchef
0270-628 14
john.staffas@bilda.nu
SÖDERHAMN

Erika Planeskog (vikarie)
Verksamhetsutvecklare Kyrka
0270-628 06
erika.planeskog@bilda.nu
ARBRA

Siw Stigsson (pension 190131)
Verksamhetsutvecklare Kyrka
0280-59 42 59
siw.stigsson@bilda.nu
MALUNG

Brita Ström

Utbildare Folkmusikens Hus
0248-79 70 50
brita.strom@folkmusikenshus.se

RÄTTVIK**Pia Olsson Thunborg**

Administratör
0270-628 02
pia.thunborg@bilda.nu

SÖDERHAMN**Agneta Sundberg**

Verksamhetsutvecklare Samhälle
och Ledarutvecklingsansvarig
0270-628 08
agneta.sundberg@bilda.nu

SÖDERHAMN**Martin Unoson**

Verksamhetsutvecklare Kultur
026-66 29 41
martin.unoson@bilda.nu

GÄVLE**Eva Svensk**

Verksamhetsutvecklare Samhälle
070-774 97 30
eva.svensk@bilda.nu

GÄVLE**Ulrika Vedholm**

Kommunikatör
0270-628 04
ulrika.vedholm@bilda.nu

GÄVLE**Carina Söderlund**

Profilområdesansvarig och
Verksamhetsutvecklare Samhälle
060-12 52 16
carina.soderlund@bilda.nu

SUNDSVALL**Samuel Wennstig**

Verksamhetsutvecklare Kyrka
0270-628 15
samuel.wennstig@bilda.nu

HUDIKSVALL**Elena Tallberg (föräldraledig)**

Verksamhetsutvecklare Samhälle
Bildablomman
0270-628 00
elena.tallberg@bilda.nu

SÖDERHAMN**Lars-Erik Wilkenson**

Verksamhetsutvecklare Kultur
0248-79 70 50
lars-erik.wilkenson@bilda.nu

RÄTTVIK**Mia Thors**

Administratör
060-740 40 34
mia.thors@bilda.nu

SUNDSVALL**Anders Ågren**

Utbildare FolkUngar
0270-628 27
anders.agren@bilda.nu

SANDVIKEN

Medlemsorganisationer

Hälsingland

Betaniaförsamlingen Stocka
Bollnäs Missionsförsamling
Buränge församling
Centrumkyrkan Alfta
Delsbo Baptistförsamling
Edsbyns Missionsförsamling
Edsbyns Pingstförsamling
Edsbyns/Bollnäs Frälsningsarmékår
Equmeniakyrkan i Söderhamn
Equmeniakyrkan Mohed
Forsbrokyrkan Arbrå
Gnarps Baptistförsamling
Hanebo Missionsförsamling
Harmångers Missionsförsamling
Hassela Missionsförsamling
Hudiksvalls Baptistförsamling
Hudiksvalls Liveklubb
Hudiksvalls Missionsförsamling
Hälsinglands Spelmansförbund
Jesu Hjärta Kapells Vänner i Sörforsa
Jättendal Missionskyrkans församling
Kulturkapellet Sörfjärden
Ljusdals Baptistförsamling
Ljusdals Missionsförsamling
Lönnergskyrkan Bergsjö
Njutånger Missionsförsamling
Norråla Missionsförsamling
Norrbo Missionsförsamling
Näsvikens Saronsförsamling
Rogsta Baptistförsamling
Segersta Missionförsamling
Skogs Missionsförsamling
Söderhamns Frälsningsarmékår

Gästrikland

Betlehemskyrkan Gävle
Frälsningsarmén Gävle
Hedesunda Missionsförsamling
Hedviglundskyrkan Gävle
Hille Missionsförsamling

Hofors Filadelfia församling
Järbo Missionsförsamling
Järbo Sionförsamling
Kanalkyrkans församling Sandviken
Lövåsens Missionsförsamling
Norrundets Pingstförsamling
Ockelbo Missionsförsamling
Pingstkyrkan Sandviken
S:t Pauli Katolska församling, Gävle
Sandvikens Frälsningsarmé
Schönbergskyrkan Österfärnebo
Torsåkers Missionsförsamling
Vallhovskyrkan Sandviken
Vinnarsjö Missionsförsamling
Åsängekyrkan Valbo
Österfärnebo Baptistförsamling

Dalarna

Allékyrkans församling Smedjebacken
Avesta Filadelfiaförsamling
Baptistförsamlingen Falun
Bethel i Gagnef
Bjursås Missionsförsamling
Borlänge Missionsförsamling
Borlänge Pingstförsamling
Bälinge Missionsförsamling
Centrumkyrkan Avesta
Centrumkyrkan Falun
Centrumkyrkan Mora
Dala-Husby Baptistförsamling
Djurås Missionsförsamling
Elimförsamlingen Säter
Elsborgskyrkans församling
Envikens Missionsförsamling
Equmenia Fridhemskyrkan Mora
Equmeniakyrkan Region Mitt
Falun
Filadelfiaförsamlingen Djurås
Fors Missionsförsamling
Fridhemskyrkans församling Mora
Frälsningsarmén Avesta

Frälsningsarmén Borlänge
 Frälsningsarmén Falun
 Frälsningsarmén i Rättvik
 Frälsningsarmén Mora
 Frälsningsarmén Västerdalarna
 Gustafs Missionsförsamling
 Hedemora Pingstförsamling
 Horndals Filadelfiaförsamling
 Högbergskyrkan Ludvika
 Korskyrkan Borlänge
 Korskyrkan Kvarnsveden
 Korskyrkan Ludvika
 Kristen Gemenskap i Mockfjärd
 Källartorpskyrkan Dala-Järna
 Lillmokyrcans församling
 LP Dalarna
 Ludvika Pingstförsamling
 Malungs Kristna råd
 Missionsförsamlingen Rättvik
 Nybrokyrkan Falun
 Nås Missionsförsamling
 Orsa Missionsförsamling
 Pingstkyrkan Leksand
 RPG Hedemora
 RPG i Avesta
 RPG Rättvik
 Sammilskalkyrkan Leksand (fd Leksand Missförs)
 S:t Katarina Katolska församling,
 S:t Lukasstiftelsen Dalarna
 Segerbanerets församling Leksand
 Siljansnäs frikyrkoförsamling
 Sion i Malung
 Sjöviks folkhögskola
 Stora Skedvi Baptistförsamling
 Svärdsjö Missionsförsamling
 Vasakyrkan Hedemora
 Vikarbygården ideell förening
 Våmhus Baptistförsamling
 Västerdalarnas Friförsamling
 Älvdalens Baptistförsamling

Medelpad

Bethel Stöde Equmeniakyrkan
 Essviks Fria Baptistförsamling
 Frälsningsarmén Sundsvall
 Gårdtjärns Missionsförsamling
 Hagakyrkan Sundsvall
 Ljungandalens Församling
 Pingstkyrkan Sundsvall
 RPG Sundsvall
 S:t Olofs katolska församlingen, Sundsvall
 St. Arsema Orthodoxa församling
 St. Michael Orthodoxa församling
 Sundsvalls baptistförs. ELIM
 Sundsvalls Kristna Råd
 Sundsvalls Missionsförsamling
 Timrå Pingst

Jämtland

Arvesunds Missionsförsamling
 Betelförsamlingen, Östersund
 Brunflo Missionsförsamling
 Bräcke Baptistförsamling
 Equmeniakyrkan i Östersund
 Frälsningsarmén i Östersund
 KRIK
 Lockåsens Baptistförsamling
 Offerdals Baptistförsamling
 Ovikens Baptistförsamling
 Pingstkyrkan Östersund
 RPG Östersund
 S:t Olofs katolska församlingen, Sundsvall
 Västra Jämtlands RPG förening, Åre
 Åredalens Pingstförsamling
 Svenstakyrkans församling

Härjedalen

Härjedalens Pingstförsamling (Sveg)
 Pilgrimskyrkan Sveg

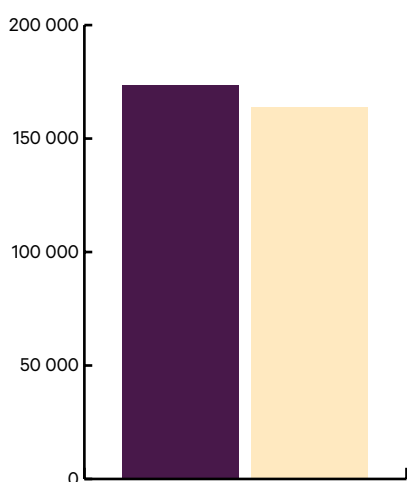
Verksamhetsstatistik

Verksamhetsvolym

(Asylverksamhet ej inräknat)

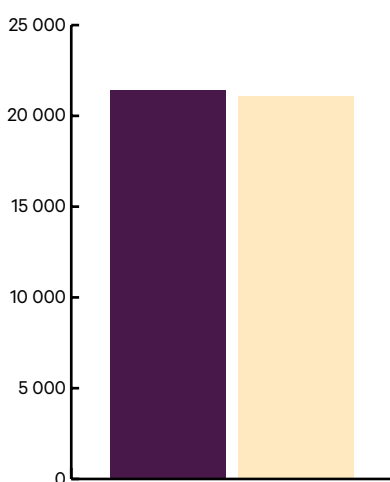
Verksamhetsform	Antal arrangemang		Antal unika deltagare		Antal studietimmar	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Studiecirklar	2 960	2 844	7 153	7 214	173 344	163 742
Annan folkbildningsverksamhet	980	1 026	7 992	8 609	21 404	21 087
Kulturprogram*	7 489	7 083	-	-	67 401	63 684
Totalt	11 429	10 953	15 145	15 823	262 149	248 513

* På kulturprogram förs ingen statistik över unika deltagare. Kulturarrangemang räknas om till 9 st studietimmar/arrangemang.

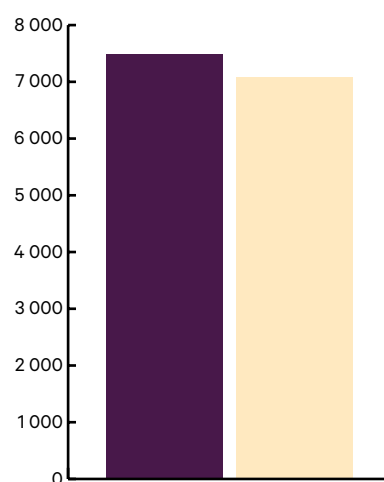
Studiecirklar

■ Antal studietimmar 2017
■ Antal studietimmar 2018

Annan folkbildningsverksamhet

■ Antal studietimmar 2017
■ Antal studietimmar 2018

Kulturprogram

■ Antal arrangemang 2017
■ Antal arrangemang 2018

Riktade insatser 2018

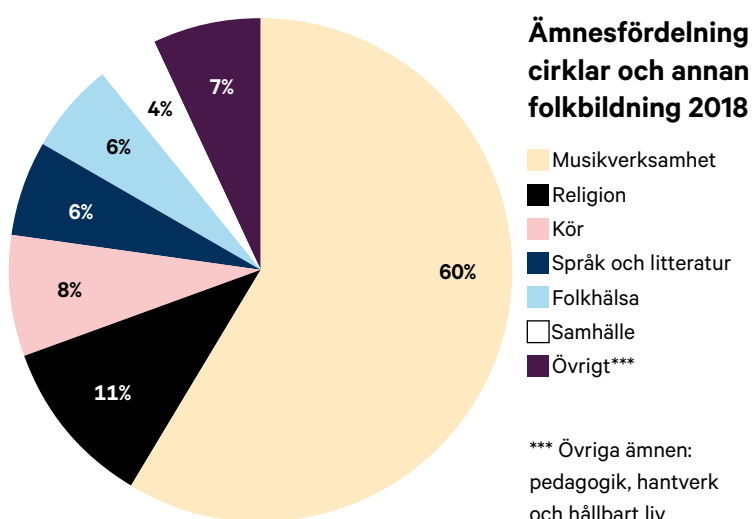
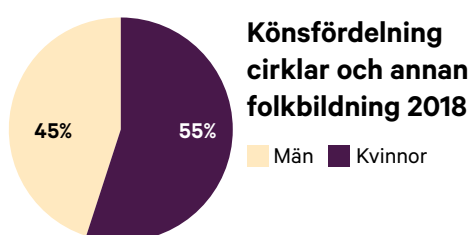
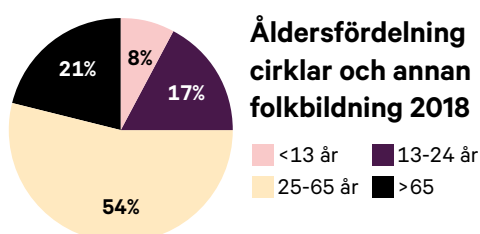
Verksamhetsform	Antal arrangemang	Antal unika deltagare	Antal studietimmar
Svenska från dag 1	76	620	2 219
Vardagssvenska	6	30	292
Uppsökande och motiverande insatser	13	50	682
Föräldrars delaktighet i lärandet	34	124	500
Totalt	129	824	3 693

Verksamhet medlemsorganisationer, samverkande organisationer, fria grupper och egen regi

Verksamhetsform	Antal arrangemang		Antal deltagare		Antal studietimmar*	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Medlemsorganisationer	4 216	3 835	131 439	109 289	84 464	80 040
Därav Frikyrkor	2 977	2 619	95 149	84 143	39 167	34 598
Därav Ortodoxa kyrkor	845	758	23 521	13 851	38 642	38 146
Därav Katolska kyrkan	108	104	3 392	1 796	3 094	2 988
Därav Ekumeniska organisationer	286	275	9 377	8 585	3 561	2 766
Därav lokala medlemsorganisationer	-	79	-	914	-	1 542
Samverkande organisationer	4 906	4 860	144 367	130 958	53 609	54 084
Därav kulturföreningar	697	628	58 351	60 856	11 491	12 408
Därav kyrkliga organisationer	305	436	7 380	6 277	4 776	5 530
Därav övriga	3 904	3 796	78 636	63 825	37 342	36 146
Fria grupper**	2 052	1 973	47 826	52 175	118 658	109 247
Därav kulturgrupper	2 003	1 925	47 211	51 639	117 615	108 216
Därav övriga	49	48	615	536	1 043	1 031
Verksamhet i egen regi	255	285	5 721	6 111	5 418	5 142
Totalt	11 429	10 953	329 353	298 533	262 149	248 513

* Kulturprogram räknas om till 9 studietimmar/arrangemang.

** Grupper som inte är kopplade till en församling/förening.

Verksamhet fördelad på län och kommuner

Dalarnas län

	Antal arrangemang		Antal deltagare		Antal studietimmar	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Avesta						
Studiecirklar	118	138	637	813	7 082	8 119
Annan folkbildningsverksamhet	32	41	239	341	1 055	1 315
Kulturprogram	143	107	7 447	6 142	1 287	963
Summa	293	286	8 323	7 296	9 424	10 397

Borlänge

Studiecirklar	170	129	853	646	8 645	6 069
Annan folkbildningsverksamhet	28	31	351	425	409	817
Kulturprogram	181	141	7 202	13 499	1 629	1 269
Summa	379	301	8 406	14 570	10 683	8 155

Falun

Studiecirklar	225	204	1 135	1 028	11 939	9 985
Annan folkbildningsverksamhet	73	67	1 192	926	1 211	935
Kulturprogram	346	531	18 921	32 634	3 114	4 779
Summa	644	802	21 248	34 588	16 264	15 699

Gagnef

Studiecirklar	11	11	94	96	393	363
Annan folkbildningsverksamhet	15	13	263	255	316	276
Kulturprogram	36	31	673	880	324	279
Summa	62	55	1 030	1 231	1 033	918

Hedemora

Studiecirklar	50	46	302	282	2 541	2 424
Annan folkbildningsverksamhet	6	9	88	122	25	170
Kulturprogram	84	78	3 312	2 301	756	702
Summa	140	133	3 702	2 705	3 322	3 296

Leksand

Studiecirklar	53	48	334	308	2 762	2 835
Annan folkbildningsverksamhet	28	31	790	810	512	528
Kulturprogram	126	116	9 056	4 685	1 134	1 035
Summa	207	195	10 180	5 803	4 408	4 398

Dalarnas län						
	Antal arrangemang		Antal deltagare		Antal studietimmar	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Ludvika						
Studiecirklar	19	19	149	171	407	534
Annan folkbildningsverksamhet	11	11	116	114	158	165
Kulturprogram	20	17	1 181	1 147	180	153
Summa	50	47	1 446	1 432	745	852
Malung-Sälén						
Studiecirklar	21	24	155	192	735	932
Annan folkbildningsverksamhet	4	4	123	72	140	22
Kulturprogram	329	285	8 920	5 859	2 961	2 565
Summa	354	313	9 198	6 123	3 836	3 519
Mora						
Studiecirklar	99	112	557	672	6 154	6 767
Annan folkbildningsverksamhet	17	7	307	79	220	174
Kulturprogram	507	471	11 092	8 814	4 563	4 203
Summa	623	590	11 956	9 565	10 937	11 144
Orsa						
Studiecirklar	21	30	133	170	724	1 214
Annan folkbildningsverksamhet	7	6	64	46	25	47
Kulturprogram	55	35	1 897	1 106	495	315
Summa	83	71	2 094	1 322	1 244	1 576
Rättvik						
Studiecirklar	97	98	577	522	6 612	6 674
Annan folkbildningsverksamhet	83	87	1 221	1 102	1 561	1 611
Kulturprogram	282	268	17 005	19 170	2 538	2 394
Summa	462	453	18 803	20 794	10 711	10 679
Smedjebacken						
Studiecirklar	4	9	24	52	122	275
Annan folkbildningsverksamhet	0	0	0	0	0	0
Kulturprogram	47	68	3 286	5 824	423	612
Summa	51	77	3 310	5 876	545	887

Dalarnas län						
	Antal arrangemang		Antal deltagare		Antal studietimmar	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Säter						
Studiecirklar	4	4	16	14	224	153
Annan folkbildningsverksamhet	0	12	0	116	0	338
Kulturprogram	24	38	443	441	216	342
Summa	28	54	459	571	440	833
Vansbro						
Studiecirklar	28	34	217	220	1 045	1 206
Annan folkbildningsverksamhet	11	11	116	102	241	234
Kulturprogram	220	177	7 792	7 544	1 980	1 593
Summa	259	222	8 125	7 866	3 266	3 033
Älvdalen						
Studiecirklar	12	9	71	57	183	179
Annan folkbildningsverksamhet	22	15	102	91	1 236	690
Kulturprogram	26	49	505	1 080	234	441
Summa	60	73	678	1 228	1 653	1 310
Summa Dalarnas län	3 695	3 672	108 958	120 970	78 511	76 696

Gävleborgs län						
Bollnäs						
Studiecirklar	167	168	907	989	9 059	9 343
Annan folkbildningsverksamhet	18	33	342	918	355	575
Kulturprogram	131	131	7 442	7 761	1 179	1 179
Summa	316	332	8 691	9 668	10 593	11 097
Gävle						
Studiecirklar	375	313	1 925	1 646	25 201	20 759
Annan folkbildningsverksamhet	63	61	1 087	1 018	2 032	2 056
Kulturprogram	468	504	22 728	23 075	4 212	4 536
Summa	906	878	25 740	25 739	31 445	27 351

Gävleborgs län

	Antal arrangemang		Antal deltagare		Antal studietimmar	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Hofors						
Studiecirklar	6	2	36	12	182	27
Annan folkbildningsverksamhet	6	8	61	125	84	236
Kulturprogram	19	20	879	1 020	171	180
Summa	31	30	976	1 157	437	443

Hudiksvall

Studiecirklar	174	144	1 161	1 051	6 921	6 049
Annan folkbildningsverksamhet	58	56	1 019	1 002	1 272	1 023
Kulturprogram	183	121	15 755	5 766	1 647	1 089
Summa	415	321	17 935	7 819	9 840	8 161

Ljusdal

Studiecirklar	68	74	485	585	2 626	2 438
Annan folkbildningsverksamhet	56	57	643	827	1 158	798
Kulturprogram	170	219	9 441	16 565	1 530	1 971
Summa	294	350	10 569	17 977	5 314	5 207

Nordanstig

Studiecirklar	45	33	307	242	1 578	1 242
Annan folkbildningsverksamhet	69	73	590	569	962	905
Kulturprogram	29	49	2 919	3 369	261	441
Summa	143	155	3 816	4 180	2 801	2 588

Ockelbo

Studiecirklar	57	59	342	406	2 903	3 154
Annan folkbildningsverksamhet	13	8	121	42	613	447
Kulturprogram	24	5	2 260	545	216	45
Summa	94	72	2 723	993	3 732	3 646

Ovanåker

Studiecirklar	87	77	616	513	3 008	2 526
Annan folkbildningsverksamhet	9	11	271	308	229	289
Kulturprogram	223	218	11 365	12 100	2 007	1 962
Summa	319	306	12 252	12 921	5 244	4 777

Gävleborgs län

	Antal arrangemang		Antal deltagare		Antal studietimmar	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Sandviken						
Studiecirklar	139	159	898	1 055	7 937	9 488
Annan folkbildningsverksamhet	42	40	461	540	1 417	1 238
Kulturprogram	253	271	7 376	8 341	2 277	2 439
Summa	434	470	8 735	9 936	11 631	13 165
Söderhamn						
Studiecirklar	378	355	2 088	2 071	17 709	15 647
Annan folkbildningsverksamhet	88	119	1 306	1 595	2 593	2 656
Kulturprogram	507	354	59 770	27 471	4 563	3 186
Summa	973	828	63 164	31 137	24 865	21 489
Summa Gävleborgs län	3 925	3 742	154 601	121 527	105 902	97 924

Jämtlands län

Berg						
Studiecirklar	0	0	0	0	0	0
Annan folkbildningsverksamhet	0	2	0	20	0	38
Kulturprogram	1	13	40	572	9	117
Summa	1	15	40	592	9	155
Bräcke						
Studiecirklar	0	0	0	0	0	0
Annan folkbildningsverksamhet	0	0	0	0	0	0
Kulturprogram	1	1	34	75	9	9
Summa	1	1	34	75	9	9
Härjedalen						
Studiecirklar	5	6	49	54	110	164
Annan folkbildningsverksamhet	2	2	26	13	44	30
Kulturprogram	22	17	641	485	198	153
Summa	29	25	716	552	352	347

Jämtlands län						
	Antal arrangemang		Antal deltagare		Antal studietimmar	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Krokom						
Studiecirklar	1	1	10	10	32	28
Annan folkbildningsverksamhet	2	1	46	6	11	8
Kulturprogram	2	0	150	0	18	0
Summa	5	2	206	16	61	36
Ragunda						
Studiecirklar	0	6	0	22	0	592
Annan folkbildningsverksamhet	0	0	0	0	0	0
Kulturprogram	3	0	262	0	27	0
Summa	3	6	262	22	27	592
Strömsund						
Studiecirklar	1	2	12	16	36	36
Annan folkbildningsverksamhet	0	0	0	0	0	0
Kulturprogram	0	19	0	313	0	171
Summa	1	21	12	329	36	207
Åre						
Studiecirklar	4	11	23	49	82	660
Annan folkbildningsverksamhet	46	71	421	602	442	610
Kulturprogram	15	4	579	82	135	36
Summa	65	86	1 023	733	659	1 306
Östersund						
Studiecirklar	49	69	283	345	2 628	5 473
Annan folkbildningsverksamhet	18	10	217	153	185	89
Kulturprogram	50	61	1 403	2 207	450	549
Summa	117	140	1 903	2 705	3 263	6 111
Summa Jämtlands län	222	296	4 196	5 024	4 416	8 763

Västernorrlands län						
	Antal arrangemang		Antal deltagare		Antal studietimmar	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Sundsvall						
Studiecirklar	426	409	2 178	2 291	41 241	35 724
Annan folkbildningsverksamhet	137	104	1 680	1 885	2 713	2 419
Kulturprogram	1 675	1 532	41 325	32 641	15 075	13 788
Summa	2 238	2 045	45 183	36 817	59 029	51 931
Timrå						
Studiecirklar	26	35	184	236	1 704	2 234
Annan folkbildningsverksamhet	5	5	39	49	45	40
Kulturprogram	238	206	6 399	6 412	2 142	1 854
Summa	269	246	6 622	6 697	3 891	4 128
Ånge						
Studiecirklar	20	6	144	37	819	429
Annan folkbildningsverksamhet	11	20	113	168	140	308
Kulturprogram	1 049	926	9 536	7 293	9 441	8 334
Summa	1 080	952	9 793	7 498	10 400	9 071
Summa Västernorrlands län	3 587	3 243	61 598	51 012	73 320	65 130
Totalt	11 429	10 953	329 353	298 533	262 149	248 513

Arsredovisning 2018

Studieförbundet Bilda Mitt

Org.nr 886000-6975

Räkenskapsåret
2018-01-01 - 2018-12-31

Innehållsförteckning:	Sida
Förvaltningsberättelse	1-2
Resultaträkning	3
Balansräkning	4-5
Noter	6-11
Underskrifter	12

Förvaltningsberättelse

Styrelsen för Studieförbundet Bilda Mitt, org.nr 886000-6975, får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2018-01-01 - 2018-12-31.

Verksamheten

Allmänt om verksamheten

Nu när vi lägger folkbildningsåret 2018 i Bilda Mitt till handlingarna kan vi se tillbaka på ännu ett år där vi fått medverka till att enskilda personer, grupper och organisationer utvecklats i självkänsla, bildning och kunskap. Det är en omfattande verksamhet vi har bedrivit inom många olika ämnesområden. Våra profil- och kompetensområden är Kyrka det vill säga bildning och kultur i frikyrkorna, katolsk bildning och kultur, ortodox bildning. Kultur, bland annat rock- och popmusik, folkmusik, kör och hantverk. Samhälle bland annat dialoggrupper, kulturverksamhet på äldreboenden och internationella frågor.

Bilda Mitt har sitt regionkontor i Söderhamn och länskontor i Borlänge och Sundsvall. Vi har också bemannade fältkontor i Östersund, Bergsjö, Järvsö, Edsbyn, Gävle, Mora, Rättvik och Malung.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Detta var andra året i den nya regionen Mitt (Dalarnas-, Gävleborgs-, Jämtlands län samt Medelpad). Mycket tid har fortfarande gått åt till att samordna personal och rutiner.

Verksamheten inom våra tre profilområden - Kyrka, Kultur och Samhälle - har utvecklats i kvalitet, men minskat i kvantitet. Regionala utvecklingsprojekt kopplade till Bildas strategiska dokument "Möten över gränser" har fortsatt inom existensiell hälsa, folkhälsa, jämställdhet samt fler kulturarrangörer och jämställd scen.

Regionen har ett drygt 50-tal anställda inom ett flertal funktioner till exempel konsulenter, administratörer, fastighetsskötare, kultursamordnare, projektanställda, kommunikatör och deltidsanställda ledare. Personalen leds av regionchef och två enhetschefer.

De särskilda uppdragen där vi fått öronmärkta medel från Folkbildningsrådet utökades under året och innehöll "svenska från dag 1", "vardagssvenska", "uppsökande verksamhet för arbetslösa utlandsfödda kvinnor" samt "föräldrars deltagande i barns lärande". Framför allt de nya uppdragen har tagit mycket tid och kraft och är delvis en förklaring till minskningen av den ordinarie folkbildningsverksamheten.

Verksamheten i vårt utvecklingsområde Jämtland har blivit en framgång då antalet studietimmar fördubblats jämfört med 2017.

Framtida utveckling

Arbetet med att samordna personal och rutiner i region Mitt ska fortsätta och ge verksamhetsutveckling.

De regionala utvecklingsprojekten fortsätts med. Verksamhetsvolymen i Jämtland ska fortsatt ökas.

Arbetet med att nå ekonomisk balans är fortsatt viktigt.

Samarbetet mellan profilområdena ska stärkas.

Flerårsöversikt

	2018	2017	2016	Belopp i kkr 2015
Intäkter	43 266	41 599	29 081	29 148
Årets resultat	-665	-583	-376	-1 105
Soliditet, %	37	41	19	24

Förändringar i eget kapital

	Balanserat resultat	Tillskott kapital gamla Bilda Mitt	Årets resultat	Summa eget kapital
Vid årets början	5 239 488	0	-583 114	4 656 374
Disposition enl årsstämmobeslut	-583 113		583 114	
Utnyttjande av ändamålsbestämda medel från tidigare år	-15 000			-15 000
Årets resultat			-650 242	-650 242
Vid årets slut	4 641 375	0	-650 242	3 991 132

Resultatdisposition

	Belopp i kr
balanserat resultat	4 641 374
årets resultat	-650 242
Totalt	3 991 132
disponeras för	
balanseras i ny räkning	3 991 132
Summa	3 991 132

Bolagets resultat och ställning framgår av efterföljande resultat- och balansräkningar med noter.

Resultaträkning

Belopp i kr	Not	2018-01-01- 2018-12-31	2017-01-01- 2017-12-31
Verksamhetsintäkter			
Deltagarintäkter		5 556 961	5 003 865
Bidrag	2	32 470 700	32 187 517
Övriga intäkter		5 238 362	4 407 537
Summa verksamhetsintäkter		43 266 023	41 598 919
Verksamhetskostnader			
Material och externa verksamhetstjänster		-4 982 694	-5 246 807
Övriga externa kostnader	3	-12 689 237	-12 413 239
Personalkostnader	4	-26 110 343	-24 402 484
Avskrivning byggnader	8,9	-77 424	-77 423
Avskrivning inventarier	10	-18 518	0
Summa rörelsekostnader		-43 878 216	-42 139 953
Verksamhetens resultat		-612 193	-541 034
Resultat från finansiella investeringar			
Finansiella poster			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	5	2 759	6 354
Räntekostnader och liknande resultatposter	6	-55 808	-48 433
Summa finansiella poster		-53 049	-42 079
Resultat efter finansiella poster		-665 242	-583 113
Årets resultat		-665 242	-583 113

Fördelning av årets resultat

Årets resultat enligt resultaträkningen	-665 242	-583 114
Utnyttjande av ändamålsbestämda medel/fonderingar från tidigare år	15 000	0
Reservering av ändamålsbestämda medel/fonderingar som erhållits men inte utnyttjats under året	0	0
Kvarstående belopp för året	-650 242	-583 114

Balansräkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2018-12-31</i>	<i>2017-12-31</i>
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier	10	168 731	0
Byggnader och mark	8	463 888	495 279
Byggnadsinventarier	9	644 455	690 488
Summa materiella anläggningstillgångar		1 277 074	1 185 767
Summa anläggningstillgångar		1 277 074	1 185 767
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar	11	1 022 853	1 375 995
Övriga fordringar	12	2 447 855	1 599 348
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	13	1 451 759	1 224 845
Summa kortfristiga fordringar		4 922 467	4 200 188
Kassa och bank			
Kassa och bank	14	4 689 720	6 308 426
Summa kassa och bank		4 689 720	6 308 426
Summa omsättningstillgångar		9 612 187	10 508 614
SUMMA TILLGÅNGAR		10 889 261	11 694 381

Balansräkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2018-12-31</i>	<i>2017-12-31</i>
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Balanserat resultat	7	4 641 375	5 239 488
Årets resultat		-650 242	-583 114
Summa eget kapital		3 991 133	4 656 374
Långfristiga skulder			
Långfristiga skulder	15	50 000	50 000
Summa långfristiga skulder		50 000	50 000
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder	16	1 793 262	1 667 050
Övriga skulder	17	491 124	483 823
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	18	4 563 742	4 837 134
Summa kortfristiga skulder		6 848 128	6 988 007
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		10 889 261	11 694 381

Noter

Belopp i kr om inget annat anges.

Not 1 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med Årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2016:10 Årsredovisning i mindre företag (K2).

Intäkter

Bidrag

Bidrag redovisas som intäkt när villkoren för att erhålla bidraget har uppfyllts. Bidrag som erhållits för att täcka vissa kostnader redovisas samma räkenskapsår som den kostnad bidraget är avsett att täcka.

Deltagarintäkter

Intäkten redovisas i den period som verksamheten har ägt rum.

Övriga intäkter

Intäkter redovisas i samband med att tjänst utförs.

Avskrivningsprinciper för anläggningstillgångar

Avskrivningar enligt plan baseras på ursprungliga anskaffningsvärden och beräknad nyttjandeperiod. Följande avskrivningstider tillämpas:

<i>Anläggningstillgångar</i>	<i>År</i>
Materiella anläggningstillgångar:	
-Byggnader	50 år
-Byggnadsinventarier	20 år
-Övriga inventarier	3 år och 5 år

Skillnaden mellan ovan nämnda avskrivningar och skattemässigt gjorda avskrivningar redovisas som ackumulerade överavskrivningar, vilka ingår i obeskattade reserver.

Justerad avskrivningstakt

Justering av avskrivningstakt har skett avseende viss inventarium, dock endast under året tillkommande inventarium. Ny avskrivningstakt om 5 år bedöms ge en mer rättvisande bild i och med att berörda inventarium beräknas ha en ekonomisk livslängd om mer än 3 år som förelegat tidigare. Justeringen kommer att användas tills vidare kommande räkenskapsår.

Fordringar

Fordringar upptas till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt.

Personal

De anställda cirkelledarna och övriga som endast blivit arvoderade med små belopp tas upp med en

totalsumma för utbetalt arvode.

Definition av nyckeltal

Soliditet

Eget kapital och obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatt (22 %) i förhållande till balansomslutningen.

Not 2 Bidrag

<i>Belopp i kkr</i>	2018	2017
Statsbidrag, bas	19 995	20 432
Stadsbidrag, projekt	2 422	1 971
Landstingsbidrag	3 139	2 957
Landstingsbidrag, projekt	382	170
Kommunbidrag, bas	4 439	4 341
Kommunbidrag, projekt	1 403	1 404
Sida-bidrag	0	12
Övriga bidrag	691	901
Summa	32 471	32 188

Fördelning av landstingsbidrag:

Gävleborgs län	1 392	1 345
Dalarnas län	1 065	1 023
Jämtlands län	42	50
Västernorrlands län	640	539
	3 139	2 957

Not 3 Övriga externa kostnader

<i>Belopp i kkr</i>	2018	2017
Avgifter för köpta tjänster		
Bildas förbundskansli	5 064	4 858
Övriga externa kostnader	7 625	7 555
Summa	12 689	12 413

Not 4 Personal

Löner, andra ersättningar och sociala kostnader (kr)

	2018-01-01- 2018-12-31	2017-01-01- 2017-12-31
Löner och andra ersättningar:		
Styrelse	54	28
Timanställda och tillfälligt anställda	2 232	1 544
Tjänstemän	15 032	14 521
Summa	17 318	16 093
Sociala kostnader	6 804	6 475
(varav pensionskostnader)	1 355	1 351

Styrelsens ersättning utgår som mötesarvode och beslutas av regionstämman.
Av personalkostnaderna avser inget föreningens styrelse.

Medelantalet anställda

	2018-01-01- 2018-12-31	2017-01-01- 2017-12-31
Antal anställda	44	44
Antal ledamöter styrelsen	10	11
Summa	54	55

Not 5 Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter (kr)

	2018-01-01- 2018-12-31	2017-01-01- 2017-12-31
Ränteintäkter, övriga	3	6
Summa	3	6

Not 6 Räntekostnader och liknande resultatposter

	2018-01-01- 2018-12-31	2017-01-01- 2017-12-31
Räntekostnader, övriga	56	48
Summa	56	48

Not 7 Ändamålsbestämda medel (kkkr)

	2018-12-31	2017-12-31
Fond för folkmusik		
-Vid årets början	100	100
-Utnyttjat under året	-15	0
Redovisat värde vid årets slut	85	100

Not 8 Byggnader och mark (kkkr)

	2018-12-31	2017-12-31
Akkumulerade anskaffningsvärden:		
-Vid årets början	1 570	1 570
Vid årets slut	1 570	1 570
Akkumulerade avskrivningar enligt plan:	-1 075	-1 043
-Årets avskrivning enligt plan	-31	-31
Vid årets slut	-1 106	-1 074
Redovisat värde vid årets slut	464	496

Fastigheten är registrerad utan skattplikt och därför inget taxeringsvärde.

Not 9 Byggnadsinventarier (kkkr)

	2018-12-31	2017-12-31
Akkumulerade anskaffningsvärden:		
-Vid årets början	921	921
Vid årets slut	921	921
Akkumulerade avskrivningar enligt plan:		
-Vid årets början	-230	-184
-Årets avskrivning anskaffningsvärden	-46	-46
Vid årets slut	-276	-230
Redovisat värde vid årets slut	645	691

Not 10 Inventarier (kkkr)

	2018-12-31	2017-12-31
Akkumulerade anskaffningsvärden:		
-Vid årets början	2 247	2 187
-Inventarier Mitt Sverige	0	60
-Nyanskaffningar	187	0
Vid årets slut	2 434	2 247
Akkumulerade avskrivningar enligt plan:		
-Vid årets början	-2 247	-2 187
-Avskrivningar Mitt Sverige	0	-60
-Årets avskrivning på anskaffningsvärden	-19	0
Vid årets slut	-2 266	-2 247
Redovisat värde vid årets slut	168	0

Not 11 Kundfordringar (kk)

	2018-12-31	2017-12-31
-Interna kundfordringar	58	30
-Externa kundfordringar	970	1 363
-Osäkra fordringar	-5	-17
Redovisat värde vid årets slut	1 023	1 376

Not 12 Övriga kortsiktiga fordringar (kk)

	2018-12-31	2017-12-31
-Statsbidragsfordringar	2 345	1 490
-Kommunbidragsfordringar	0	46
-Skattekonto	40	43
-Övriga kortsiktiga fordringar	63	21
Summa	2 448	1 600

Not 13 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter (kk)

	2018-12-31	2017-12-31
-Förutbetalda leverantörsfakturor	459	506
-Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	993	718
Summa	1 452	1 224

Not 14 Kassa och bank (kk)

	2018-12-31	2017-12-31
-Handkassa	3	13
-Affärskonto, Kammarkollegiet	50	50
-Centralkonto	4 635	6 245
-Bankkonto Swish	2	0
Summa	4 690	6 308

Centralkontot är en del av Bildas centrala bankkonto. Regionen har en inter kreditlimit upp till 50 % av statsbidraget för det innevarande året.

Regionens interna limit är 9 997 tkr (10 216 tkr).

Not 15 Långfristiga skulder (kk)

	2018-12-31	2017-12-31
-Skuld till Bilda Riks	50	50
Summa	50	50

Not 16 Leverantörsskulder (kk)

	2018-12-31	2017-12-31
-Interna leverantörsskulder	313	5
-Externa leverantörsskuler	1 480	1 662
Summa	1 793	1 667

Not 17 Övriga kortfristiga skulder (kk)

	2018-12-31	2017-12-31
-Personalskatter	360	410
-Skuld till anställd	0	2
-Övriga kortfristiga skulder	131	72
Summa	491	484

Not 18 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter (kk)

	2018-12-31	2017-12-31
-Semesterlöner inkl sociala avgifter	2 783	2 610
-Upplupna sociala avgifter	429	477
-Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	1 352	1 750
Summa	4 564	4 837

Not 19 Ställda säkerheter och eventalförpliktelser

Ställda säkerheter

	2018-12-31	2017-12-31
Ställda panter och säkerheter	Inga	Inga

Eventalförpliktelser (kk)

Resegaranti Kammarkollegiet	50	50
Summa eventalförpliktelser	50	50

Underskrifter

Söderhamn 2019-

Sofia Sahlin
Ordförande

Thomas Magnusson
Vice ordförande

Mona Agaiby

Karin Björk

Jon Holmén

Mats Isaksson

Rebecka Lacaba Larsson

Eva Persson

Torbjörn Schönning

Andreas Thunmarker

Vår revisionsberättelse har lämnats den

2019

Ragnar Santesson
Auktoriserad revisor

Berit Gyll
Förtroendevald revisor

Kommentar:

Bolagets resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på ordinarie årsstämma

Revisionsberättelse

Till föreningsstämman i Studieförbundet Bilda Mitt

Org.nr 886000-6975

RAPPORT OM ÅRSREDOVISNINGEN

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Studieförbundet Bilda Mitt för år 2018.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2018 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att föreningsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revision enligt god revisionssed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnittet Den auktoriserade revisorns ansvar samt den förtroendevalda revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Det är styrelsen som har ansvaret för den andra informationen. Den andra informationen består av verksamhetsstatistik. Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget bestyrkande avseende denna andra information. I samband med vår revision av årsredovisningen är

det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter. Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om beslut har fattats om att avveckla verksamheten.

Den auktoriserade revisorns ansvar

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas

påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- Identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre för än väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- Skaffar jag mig en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- Utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- Drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till

betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen.

Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.

- Utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Den förtroendevalda revisorns ansvar

Jag har utfört en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av föreningens resultat och ställning.

RAPPORT OM ANDRA KRAV ENLIGT LAGAR OCH ANDRA FÖRFATTNINGAR

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Studieförbundet Bilda Mitt för år 2018.

Vi tillstyrker att föreningsstämman beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnitt *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi inhämtat är tillräckliga och ändamålsväsentliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed, i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptiskt inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Söderhamn den 13 mars 2019

Ragnar Santesson
Auktoriserad revisor

Berit Gyll
Förtroendevald revisor

